

Παράνομες Ουσίες

στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ
ΕΞΑΡΤΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ | 16ΧΡΟΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
| ESPAD-ΕΛΛΑΔΑ 2019

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο
Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών & Ιατρικής
Ακριβείας ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ (ΕΠΙΨΥ)

Η παρούσα ερευνητική αναφορά παρουσιάζει τα επιδημιολογικά δεδομένα της πιο πρόσφατης πανελληνίας έρευνας τους ΕΠΙΨΥ για την χρήση παράνομων ουσιών στους έφηβους-μαθητές ηλικίας 16 ετών στη χώρα μας. Η έρευνα διενεργήθηκε την άνοιξη του 2019 σε πανελλήνιο αντιπροσωπευτικό δείγμα 17.733 μαθητών ηλικίας 16-18, εκ των οποίων οι **5.988** ήταν 16χρονοι.

Η έρευνα διενεργείται ανά 4ετία από το 1984, αρχικά από την Ψυχιατρική Κλινική του ΕΚΠΑ και ακολούθως το ΕΠΙΨΥ και είναι η μόνη στη χώρα μας η οποία εστιάζει στη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών αλλά -πλέον- και σε άλλες αναδυόμενες εξαρτητικές συμπεριφορές (στοιχηματισμός, ηλεκτρονικά παιχνίδια και κοινωνική δικτύωση). Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 αποτελεί σκέλος της γνωστής Πανευρωπαϊκής έρευνας ESPAD.

Η ηλικία των 16 ετών ανήκει στη μέση εφηβική περίοδο η οποία συνοδεύεται από μία σειρά σημαντικών βιολογικών, διαπροσωπικών και ψυχοκοινωνικών μεταβολών στη ζωή του εφήβου. Αποτελεί την πλέον ευαίσθητη περίοδο της ανάπτυξης στη διάρκεια της οποίας παρατηρούνται, μεταξύ άλλων, συμπεριφορές οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο το έφηβο, όπως η χρήση παράνομων ουσιών.

Κύρια ευρήματα

- **9,4%** των 16χρονων έχουν κάνει χρήση κάποιας παράνομης ουσίας έστω και μία φορά στη ζωή τους
- **8,2%** έχουν κάνει χρήση κάνναβης—σχεδόν οι μισοί εξ' αυτών (4,8%) έχουν επαναλάβει τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές
- **7,2%** έχουν κάνει πρόσφατη χρήση κάνναβης (μέσα στους τελευταίους 12 μήνες)—περισσότεροι από τους μισούς εξ' αυτών (4,6%) έχουν επαναλάβει τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές στο διάστημα αυτό
- **4,7%** έχουν κάνει πολύ πρόσφατη χρήση κάνναβης (μέσα στις τελευταίες 30 ημέρες)—οι μισοί εξ αυτών (2,5%) έχουν επαναλάβει τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές στο διάστημα αυτό
- **1,2%** δοκίμασαν για πρώτη φορά ή ξεκίνησαν τη χρήση κάνναβης σε ηλικία ≤ 13 ετών
- **2 στους 5 μεταξύ όσων έχουν κάνει πρόσφατη χρήση κάνναβης** βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης από την ουσία
- **3,3%** έχουν κάνει χρήση συνθετικών κανναβινοειδών
- **3,3%** έχουν κάνει χρήση και κάποιας άλλης παράνομης ουσίας, εκτός κάνναβης, με τα ποσοστά να κυμαίνονται μεταξύ 0,5% (κεταμίνη) και 1,5% (κοκαΐνη)
- **13,1%** έχουν κάνει χρήση εισπνεόμενων ουσιών—8,2% έχουν κάνει πρόσφατη και το 5,2% πολύ πρόσφατη χρήση
- **5,0%** έχουν κάνει μη-συνταγογραφημένη χρήση ισχυρών παυσίπονων και 3,5% ηρεμιστικών/υπνωτικών
- **50,8%** θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή, **33,0%** την περιστασιακή και **11,4%** τη συστηματική χρήση κάνναβης
- **27,6%** θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη
- **30,8%** πιστεύουν ότι έστω και ένας/μία από τον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη

Διαχρονικά

- μετά από τη σημαντική αύξηση που παρατηρήθηκε από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 έως τα μέσα εκείνης του 2000, παρατηρείται **σταθεροποίηση** μέσα στην τελευταία δεκαεπενταετία
- **σταθερό** την τελευταία 20ετία παραμένει και το ποσοστό των 16χρονων που αναφέρουν πρώτη δοκιμή ή έναρξη της χρήσης κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών)
- **αυξάνεται** σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων που θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή, την περιστασιακή και τη συστηματική χρήση της κάνναβης
- **αυξάνεται** σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων που θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη

Περιεχόμενα

Η έρευνα ESPAD-Ελλάδα του ΕΠΙΨΥ.....	1
Χρήση κάποιας παράνομης ουσίας, ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή.....	2
Χρήση διαφόρων παράνομων ουσιών ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή.....	3
Χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή.....	4
Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές σε όλη τη ζωή.....	5
Χρήση κάνναβης ≥ 1 φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες.....	6
Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές κατά τους τελευταίους 12 μήνες.....	7
Χρήση κάνναβης ≥ 1 φορά κατά τις τελευταίες 30 ημέρες.....	8
Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές κατά τις τελευταίες 30 ημέρες.....	9
Πρώτη δοκιμή / έναρξη χρήσης κάνναβης σε ηλικία ≤ 13 ετών.....	10
Χρήστες κάνναβης σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης (κλίμακα CAST).....	11
Συνθετικά κανναβινοειδή ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή.....	12
«Ακίνδυνη» η δοκιμή κάνναβης.....	13
«Ακίνδυνη» η περιστασιακή χρήση κάνναβης.....	14
«Ακίνδυνη» η συστηματική χρήση κάνναβης.....	15
«Εύκολη» η πρόσβαση στην κάνναβη.....	16
Φίλου/ες που χρησιμοποιούν κάνναβη (έστω κι ένας/μία).....	17
Χρήση διαφόρων «νόμιμων» ουσιών ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή.....	18
Τεχνικά χαρακτηριστικά της έρευνας.....	19

Γλωσσάρι

Επανάληψη της χρήσης: χρήση τουλάχιστον 3 φορές κατά την περίοδο αναφοράς

Πρόσφατη χρήση: χρήση της ουσίας κατά τους τελευταίους 12 μήνες

Πολύ πρόσφατη χρήση: χρήση της ουσίας κατά τις τελευταίες 30 ημέρες

Οριακά υψηλότερο/χαμηλότερο: για διαφορές στα ποσοστά με p από 0,050 έως 0,011

Υψηλότερο/χαμηλότερο: για διαφορές στα ποσοστά με τιμή p από 0,010 έως 0,001

Σημαντικά υψηλότερο/χαμηλότερο: για διαφορές στα ποσοστά με τιμή $p < 0,001$

Χρήση κάποιας παράνομης ουσίας, ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή

στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

2

Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν εάν έχουν χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή, ξεχωριστά, κάποια παράνομη ουσία – και ειδικότερα- κάνναβη, κοκαΐνη, κρακ, έκσταση, αμφεταμίνη, μεθαμφεταμίνη, LSD ή κάποιο άλλο παραισθησιογόνο, ηρωίνη, κεταμίνη ή GHB. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας για τους 16χρονους που **έχουν χρησιμοποιήσει κάποια (οποιαδήποτε) από τις παραπάνω ουσίες έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή.**

Το 2019

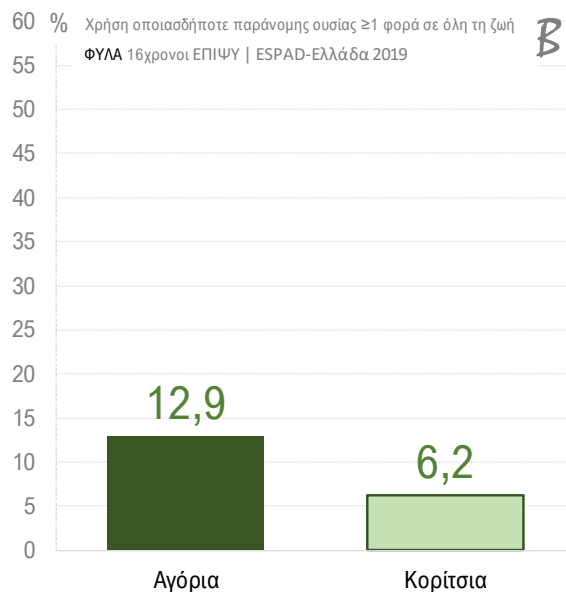
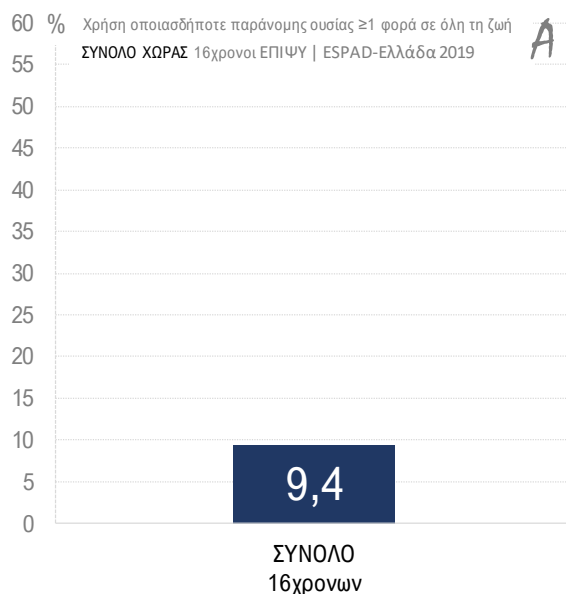
Ένας στους 11 (9,4%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα αναφέρει χρήση κάποιας (οποιασδήποτε) παράνομης ουσίας έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (Α).

Φύλο

Χρήση κάποιας παράνομης ουσίας αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο (διπλάσιο) ποσοστό τα **αγόρια** (12,9%), συγκριτικά με τα κορίτσια (6,2%) (Β).

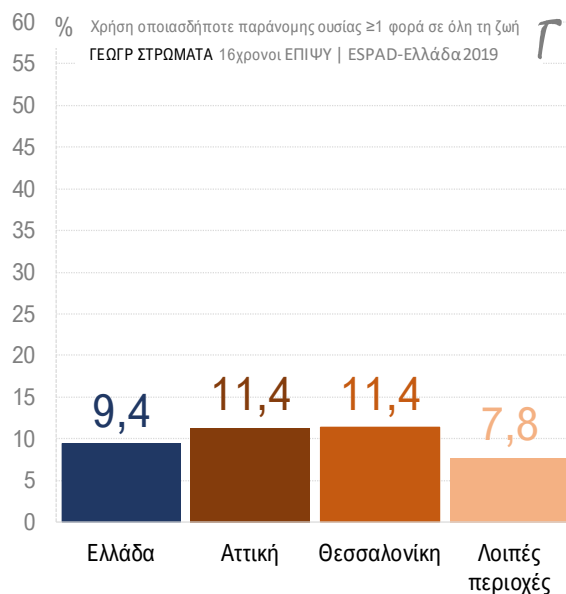
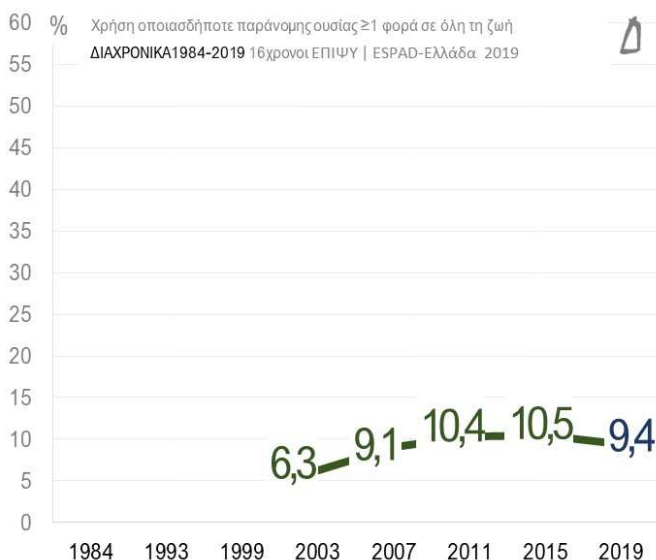
Γεωγραφικά στρώματα

Χρήση κάποιας παράνομης ουσίας ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή αναφέρεται σε οριακά υψηλότερα επίπεδα στους **Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά κατά την τελευταία 12ετία το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στη Ελλάδα που ανέφεραν χρήση κάποιας παράνομης ουσίας ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή (Δ).

Χρήση διαφόρων παράνομων ουσιών ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή

3

Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν εάν έχουν χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή, ξεχωριστά, κάνναβη, κοκαΐνη, κρακ, έκσταση, αμφεταμίνη, μεθαμφεταμίνη, LSD ή κάποιο άλλο παραισθησιογόνο, ηρωίνη, κεταμίνη ή GHB. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα **δεδομένα για τη χρήση της κάθε μίας από τις παραπάνω ουσίας ξεχωριστά**.

Το 2019

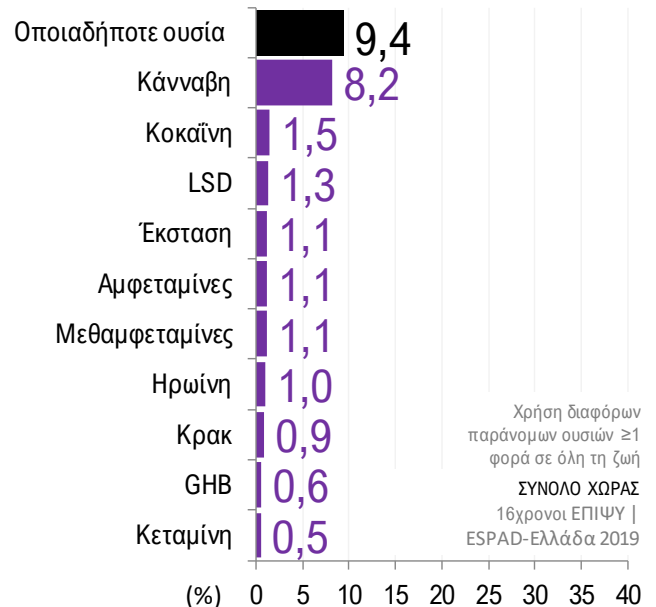
Μεταξύ των παράνομων ουσιών, η κάνναβη αποτελεί τη δημοφιλέστερη ουσία χρήσης στην Ελλάδα—ένανς στους 12 (8,2%) 16χρονους ανέφερε χρήση κάνναβης το 2019 (Α). *(Ειδικά για την κάνναβη Βλ. σελ. 4-11)*. Χρήση κάποιας παράνομης ουσίας επιπλέον της κάνναβης ανέφεραν το 2019 το 3,3% των 16χρονων (Β). Τα ποσοστά της έστω και μία φορά χρήσης των υπόλοιπων παράνομων ουσιών κυμαίνονται μεταξύ 0,5% (κεταμίνη) και 1,5% (κοκαΐνη) (Α).

Φύλο

Χρήση παράνομων ουσιών επιπλέον της κάνναβης αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο (υπερδιπλάσιο) ποσοστό τα αγόρια (4,7%), συγκριτικά με τα κορίτσια (2,0%). Τα αγόρια εμφανίζουν σημαντικά υψηλότερο ποσοστό χρήσης για κάθε μία παράνομη ουσία ξεχωριστά που μελετάται εδώ, πλην της ηρωίνης (δεν φαίνεται σε γράφημα).

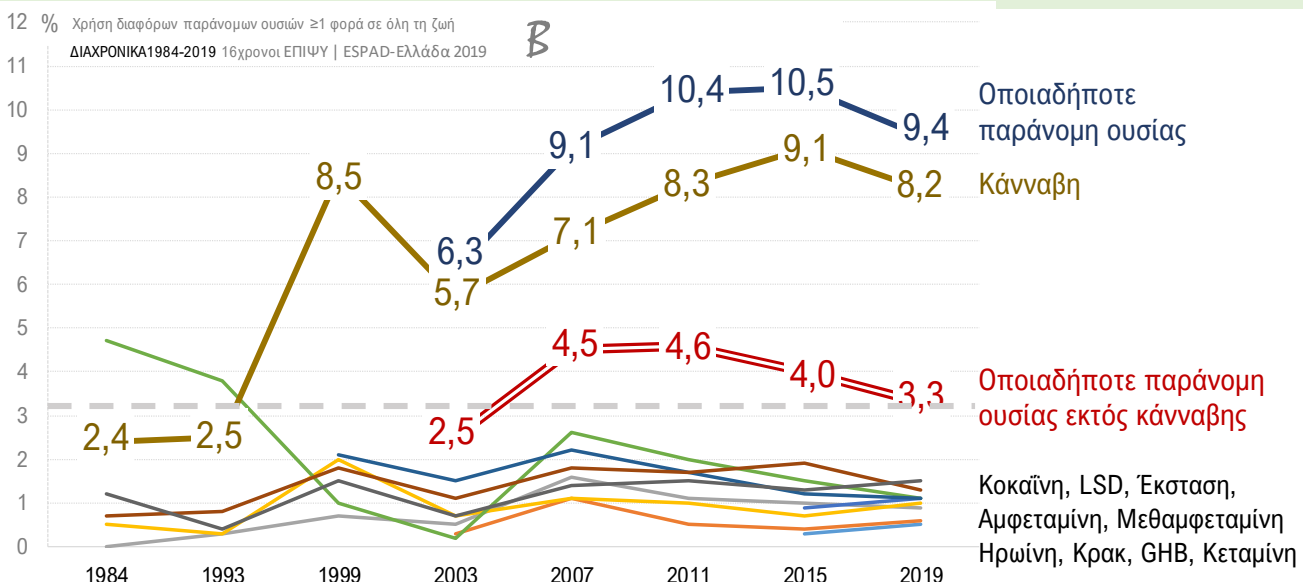
Γεωγραφικά στρώματα

Ν. Αττικής (3,5%), Ν. Θεσσαλονίκης (2,4%) και Λοιπές περιοχές (3,4%) δεν διαφέρουν σημαντικά στα επίπεδα χρήσης παράνομων ουσιών επιπλέον της κάνναβης (δεν φαίνεται σε γράφημα).

Διαχρονικά, 1984-2019

Μετά το 2011 (πριν από μία δετία) οπότε και καταγράφηκε το υψηλότερο ποσοστό (4,6%), το ποσοστό των 16χρονων στην Ελλάδα που ανέφεραν χρήση κάποιας παράνομης ουσίας εκτός κάνναβης παρουσιάζει μείωση (3,3% το 2019), αντίθετα με την κάνναβη η οποία (όπως παρουσιάζεται και παρακάτω) συνέχισε την ανοδική της πορεία έως και το 2015 (Β).

Χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

4

Η κάνναβη αποτελεί τη δημοφιλέστερη παράνομη ουσία στους 16χρονους στην Ελλάδα (Βλ. σελ. 3), αλλά και στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν αν έχουν κάνει χρήση κάνναβης, και αν *Ναι* με ποια συχνότητα. Στην ενότητα αυτήν παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας σχετικά με **τη χρήση της ουσίας έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή**.

Το 2019

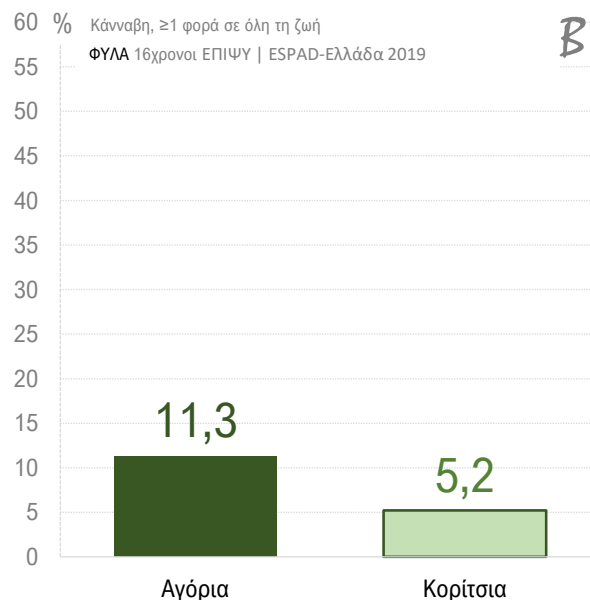
Ένας στους 12 (8,2%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα έχει κάνει χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη του/της τη ζωή (Α).

Φύλο

Χρήση κάνναβης έστω και μία φορά αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (υπερδιπλάσιο) τα **αγόρια** (11,3%), συγκριτικά με τα κορίτσια (5,2%) (Β).

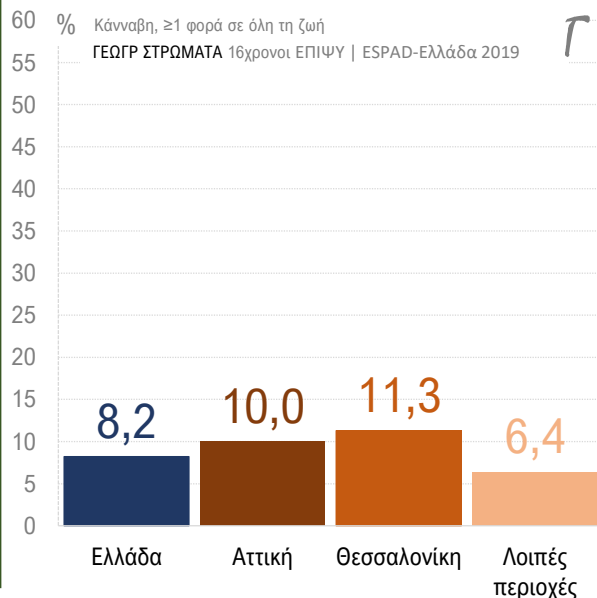
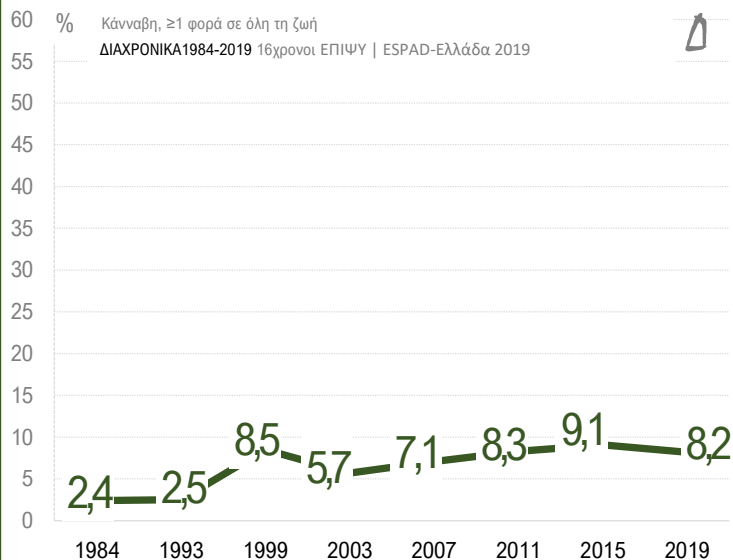
Γεωγραφικά στρώματα

Χρήση κάνναβης ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή αναφέρεται σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό στους **Ν. Αττικής** και **Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό 16χρονων μαθητών (και ειδικότερα αγοριών) αναφέρουν σήμερα χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή συγκριτικά με πριν από περίπου μια 15ετία (5,3% το 2003) (Δ). Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου δεν παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις σε αυτόν το δείκτη.

Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές σε όλη τη ζωή

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

Στην ηλικία των 16, ακόμη και η πειραματική (1-2 φορές) χρήση κάνναβης αποτελεί ανεξάρτητο παράγοντα ανάπτυξης συμπεριφορών υψηλού κινδύνου αργότερα στην εφηβεία και τη νεαρή ενήλικη ζωή. Στην ενότητα αυτήν παρουσιάζονται αναλυτικά τα δεδομένα της έρευνας για τους 16χρονους που ανέφεραν **επανάληψη της χρήσης της ουσίας τουλάχιστον τρεις φορές σε όλη τους τη ζωή**.

Το 2019

Από τους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα που ανέφεραν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή (8,3%), **σχεδόν οι μισοί** (4,8% στο σύνολο του δείγματος) έχουν επαναλάβει τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές (Α).

Φύλο

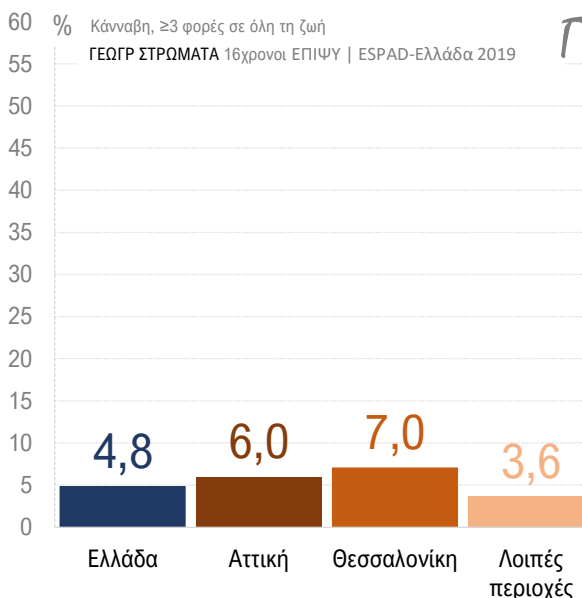
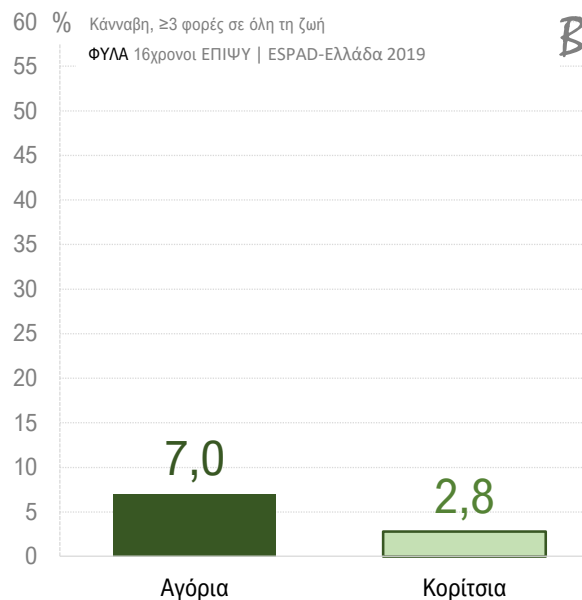
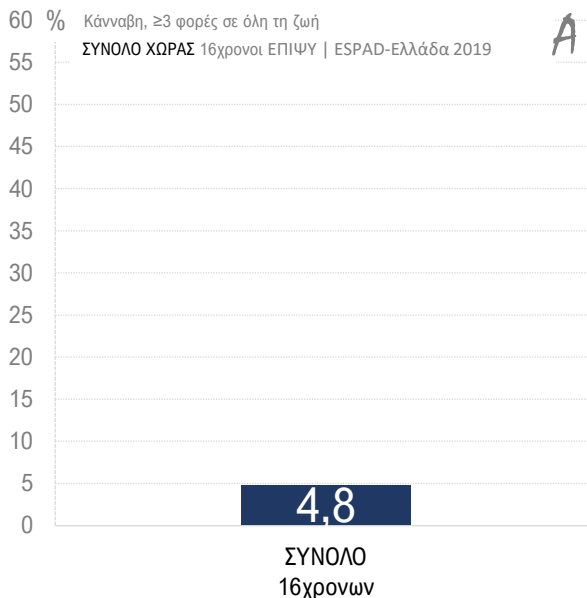
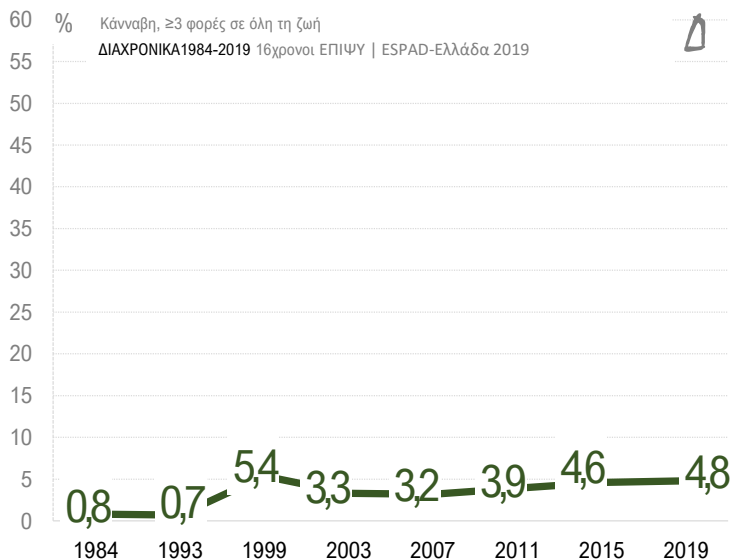
Επανάληψη της χρήσης κάνναβης αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (υπερδιπλάσιο) τα **αγόρια** (7,0%) από ό,τι τα κορίτσια (2,8%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Επανάληψη της χρήσης κάνναβης τουλάχιστον τρεις φορές αναφέρεται σε οριακά υψηλότερο ποσοστό στους **Ν. Αττικής** και **Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό 16χρονων μαθητών αναφέρουν σήμερα χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή συγκριτικά με πριν από περίπου μια 25ετία (0,7% το 1993) (Δ). Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου δεν παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις σε αυτόν το δείκτη (Δ).

Χρήση κάνναβης ≥ 1 φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

6

Η πρόσφατη (κατά τους τελευταίους 12 μήνες) και η πολύ πρόσφατη (κατά τις τελευταίες 30 ημέρες) χρήση ουσιών αποτελούν δύο δείκτες για μια ακριβέστερη αποτύπωση της κατάστασης του φαινομένου της χρήσης σε μία χώρα. Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν αν έχουν κάνει χρήση κάνναβης κατά τη διάρκεια των παραπάνω δύο περιόδων και αν *Ναι* με ποια συχνότητα. Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα δεδομένα σχετικά με την **χρήση της ουσίας έστω και μία φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες**.

Το 2019

Από τους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα που ανέφεραν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή (8,2%), σχεδόν όλοι (7,2% στο σύνολο του δείγματος) έχουν κάνει χρήση της ουσίας πρόσφατα, δηλαδή μέσα στο διάστημα των 12 μηνών πριν από την έρευνα (Α).

Φύλο

Πρόσφατη χρήση κάνναβης αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (διπλάσιο) τα **αγόρια** (9,8%) από ό,τι τα κορίτσια (4,8%) (Β).

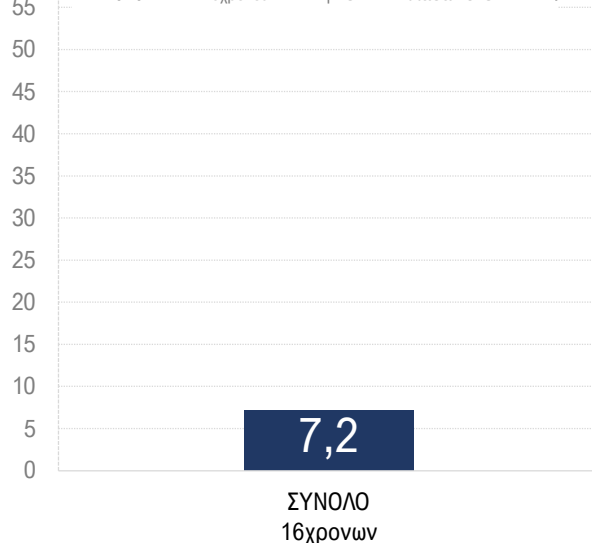
Γεωγραφικά στρώματα

Πρόσφατη χρήση κάνναβης αναφέρεται σε υψηλότερο ποσοστό στους **Ν. Αττικής** και **Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

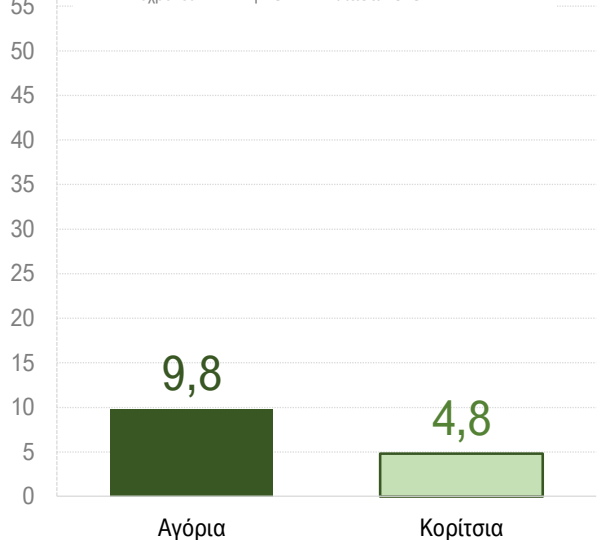
Διαχρονικά, 1984-2019

Μετά από τη σταθερά ανοδική του πορεία έως και το 2007, έκτοτε (δηλαδή την τελευταία 12ετία) παραμένει **σταθερό** το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν πρόσφατη χρήση κάνναβης (Δ).

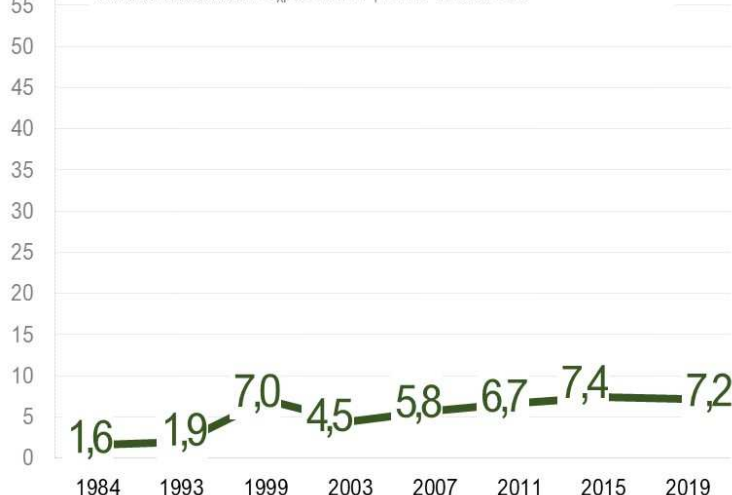
60 % Κάνναβη, ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ 16χρονοι ΕΠΙΨΥ | ESPAD-Ελλάδα 2019

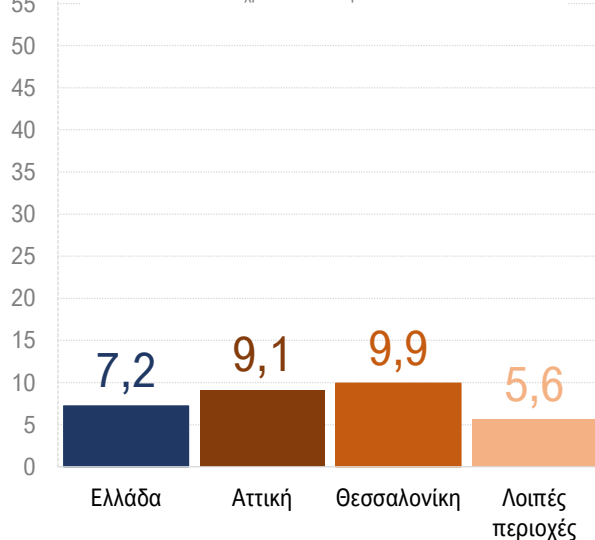
60 % Κάνναβη, ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες
ΦΥΛΑ 16χρονοι ΕΠΙΨΥ | ESPAD-Ελλάδα 2019

60 % Κάνναβη, ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ 1984-2019 16χρονοι ΕΠΙΨΥ | ESPAD-Ελλάδα 2019

60 % Κάνναβη, ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες
ΓΕΩΓΡ ΣΤΡΩΜΑΤΑ 16χρονοι ΕΠΙΨΥ | ESPAD-Ελλάδα 2019

Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές κατά τους τελευταίους 12 μήνες

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

7

Η πρόσφατη επανάληψη (τουλάχιστον τρεις φορές) της χρήσης ψυχοτρόπου ουσίας αποτελεί ένδειξη παραμονής του ατόμου στη χρήση της. Ως εκ τούτου, αποτελεί έναν καλύτερο δείκτη για τη στενή έννοια του όρου «χρήση». Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται αναλυτικά τα δεδομένα της έρευνας σχετικά με την πρόσφατη **επανάληψη της χρήσης της, δηλαδή τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές κατά τη διάρκεια των 12 μηνών πριν από τη διενέργεια της έρευνας.**

Το 2019

Από τους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα που ανέφεραν πρόσφατη χρήση κάνναβης (7,2%), περισσότεροι από τους μισούς (4,6% στο σύνολο του δείγματος) επανέλαβαν τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές (Α).

Φύλο

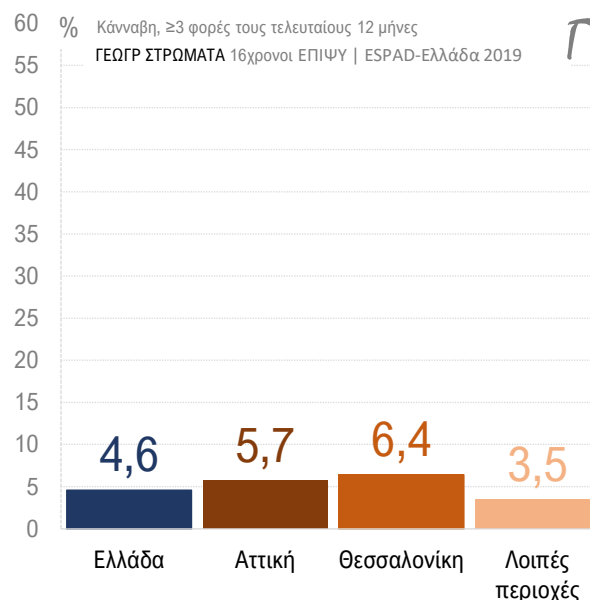
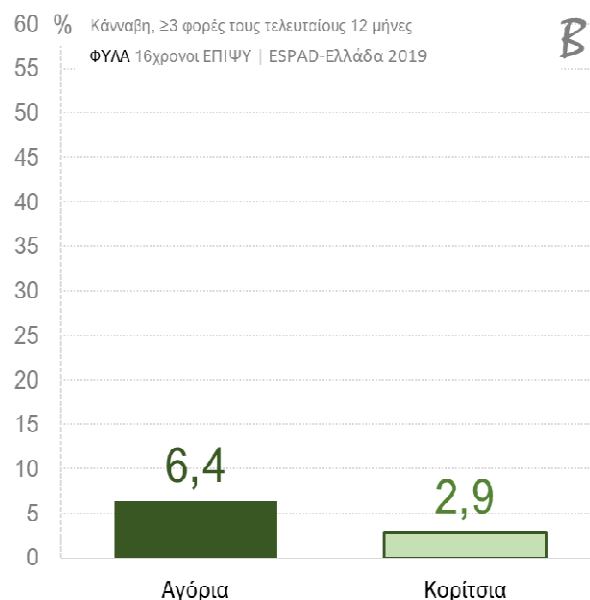
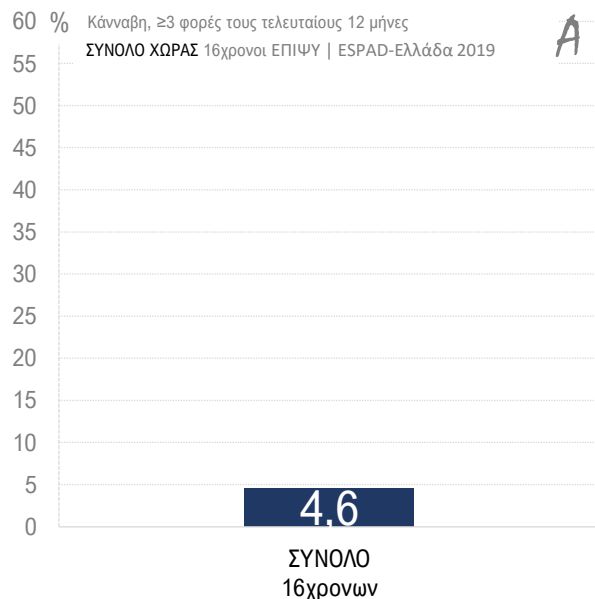
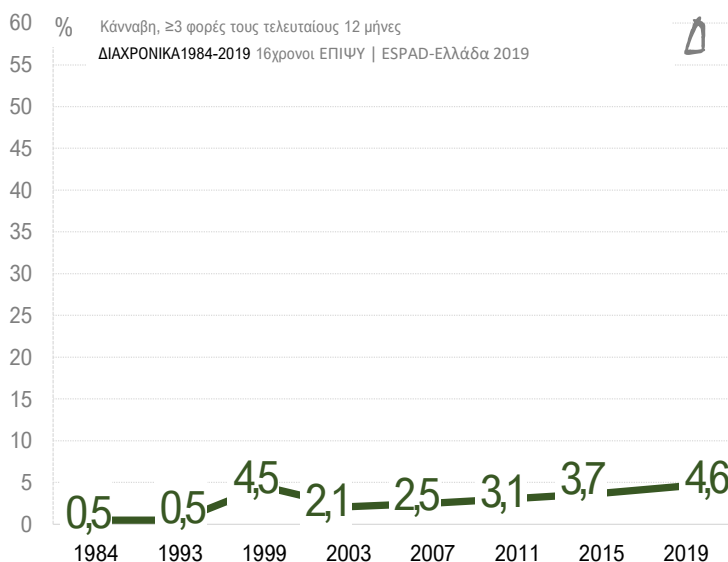
Επανάληψη της χρήσης κάνναβης κατά τους τελευταίους 12 μήνες αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (υπερδιπλάσιο) τα **αγόρια** (6,4%), από ό,τι τα κορίτσια (2,9%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Επανάληψη της χρήσης κάνναβης πρόσφατα αναφέρεται σε οριακά υψηλότερο ποσοστό στο **Ν. Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (εκτός Ν. Αττικής) (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Αν και σχετικά χαμηλό, **σημαντικά αυξημένο** είναι σήμερα το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν επανάληψη της χρήσης κάνναβης πρόσφατα, συγκριτικά με πριν από μία δετία—στο μεταξύ ωστόσο δεν έχει σημειωθεί κάποια αξιοσημείωτη μεταβολή (Δ).

Χρήση κάνναβης ≥ 1 φορά κατά τις τελευταίες 30 ημέρες

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

Η πολύ πρόσφατη (κατά τις τελευταίες 30 ημέρες) χρήση ουσιών αποτελεί τον ισχυρότερο δείκτη αποτύπωσης της παρούσας κατάστασης για την έκταση της χρήσης ουσιών σε μία χώρα. Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν αν έχουν κάνει χρήση κάνναβης κατά τη διάρκεια της παραπάνω περιόδου κι αν *Ναι* με ποια συχνότητα. Στην ενότητα αυτήν παρουσιάζονται τα δεδομένα σχετικά με τη **χρήση της ουσίας έστω και μία φορά κατά τις 30 τελευταίες ημέρες πριν από τη διενέργεια της έρευνας**.

Το 2019

Από τους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα που ανέφεραν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή (8,3%), οι **μισοί (4,7%**, στο σύνολο του δείγματος) έχουν κάνει χρήση της ουσίας πολύ πρόσφατα, δηλαδή μέσα στο διάστημα των 30 ημερών που προηγήθηκαν της έρευνας (Α).

Φύλο

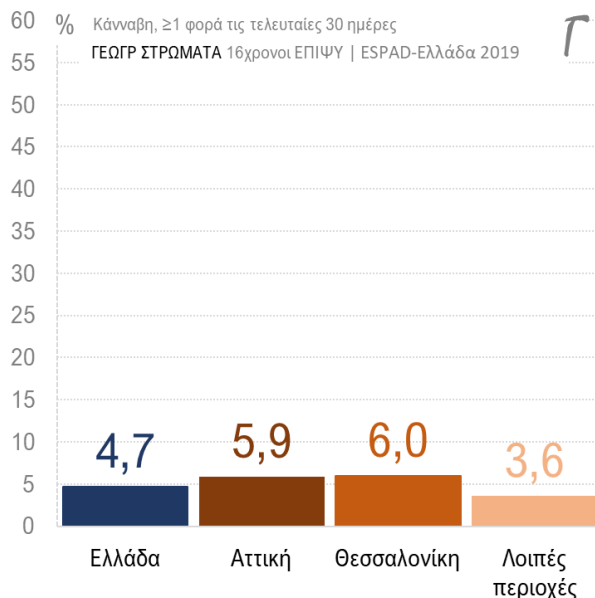
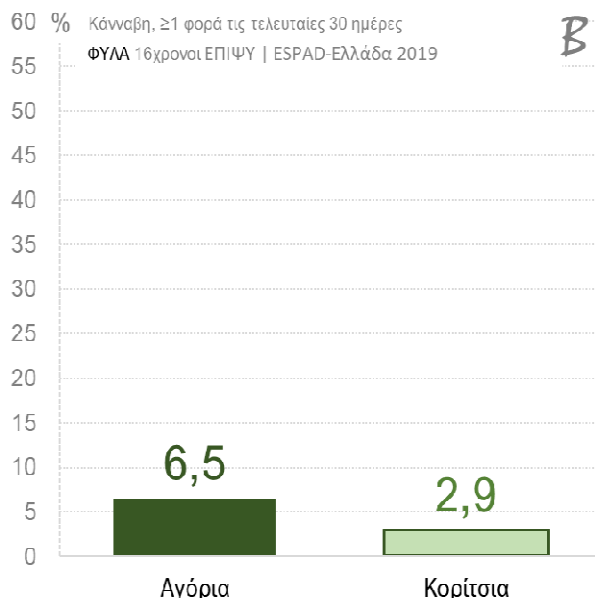
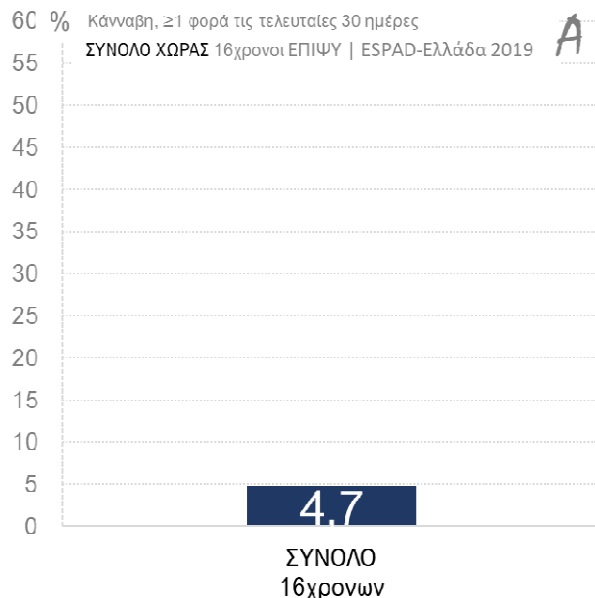
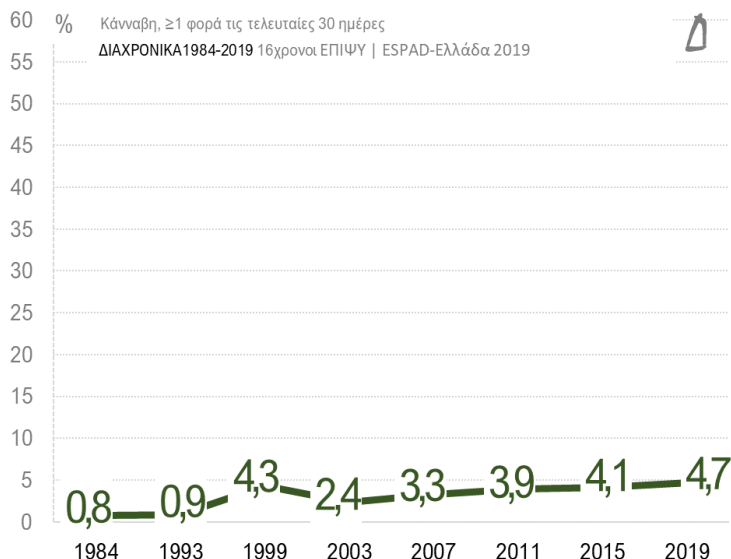
Πολύ πρόσφατη χρήση κάνναβης αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο (υπερδιπλάσιο) ποσοστό τα **αγόρια (6,5%)**, συγκριτικά με τα κορίτσια (2,9%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Πολύ πρόσφατη χρήση κάνναβης αναφέρεται σε οριακά υψηλότερο ποσοστό στο **Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Αν και σε χαμηλά επίπεδα, **σημαντικά αυξημένο** είναι σήμερα το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν επανάληψη της χρήσης κάνναβης πρόσφατα **συγκριτικά με πριν από περίπου μία 15ετία**—στο μεταξύ ωστόσο δεν έχει σημειωθεί αξιοσημείωτη μεταβολή (Δ).

Χρήση κάνναβης ≥ 3 φορές κατά τις τελευταίες 30 ημέρες

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

9

Η πολύ πρόσφατη επανάληψη (τουλάχιστον τρεις φορές) της χρήσης ουσιών αποτελεί ένδειξη παρούσας εμπλοκής του ατόμου στη χρήση. Ως εκ τούτου, αποτελεί έναν αποτελεσματικότερο δείκτη για τη μέτρηση της στενής έννοια του όρου «πρόσφατη χρήση», ενώ επιπλέον παραπέμπει και στη συστηματική χρήση. Στην ενότητα αυτήν παρουσιάζονται τα δεδομένα για την **πολύ πρόσφατη επανάληψη της χρήσης κάνναβης, δηλαδή τη χρήση της τουλάχιστον τρεις φορές κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών πριν από τη διενέργεια της έρευνας.**

Το 2019

Από τους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα που ανέφεραν πολύ πρόσφατη χρήση κάνναβης (4,7%), **οι μισοί (2,5%)** έχουν επαναλάβει τη χρήση της (τουλάχιστον 3 φορές) πολύ πρόσφατα, δηλαδή κατά τη διάρκεια των 30 ημερών που προηγήθηκαν της έρευνας (Α).

Φύλο

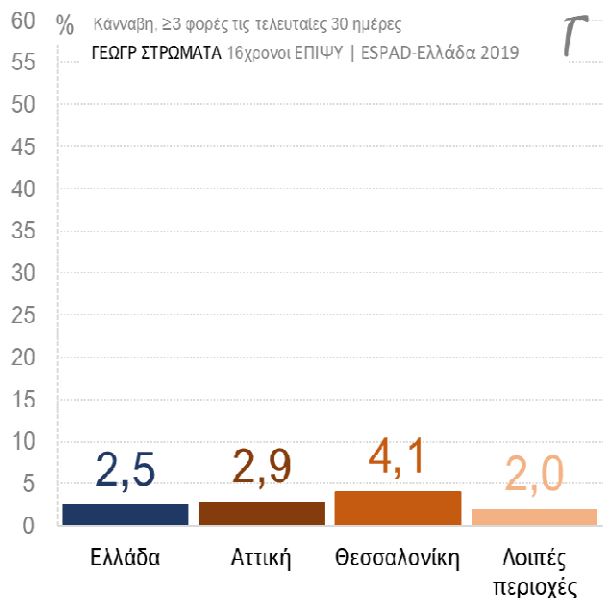
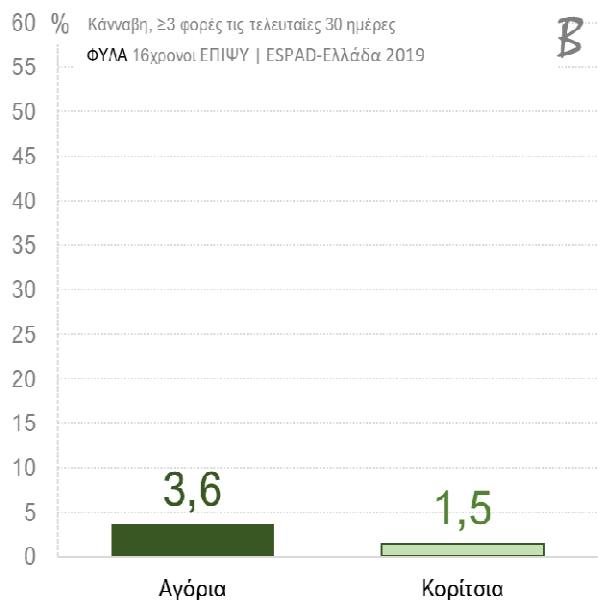
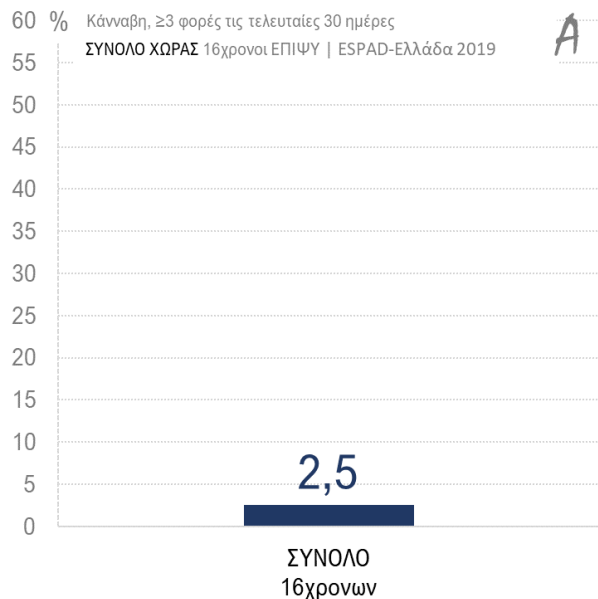
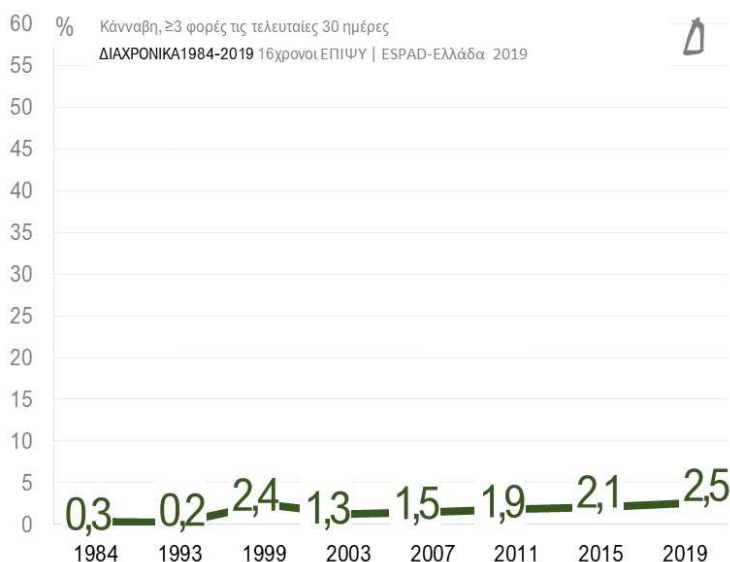
Πολύ πρόσφατη, επαναλαμβανόμενη χρήση κάνναβης αναφέρουν σε υψηλότερο ποσοστό τα **αγόρια** (3,6%), συγκριτικά με τα κορίτσια (1,5%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Η πολύ πρόσφατη, επαναλαμβανόμενη (τουλάχιστον 3 φορές) χρήση κάνναβης αναφέρεται σε παρόμοια επίπεδα σε Ν. Αττικής, Θεσσαλονίκης και το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Τα επίπεδα επιπολασμού της πολύ πρόσφατης (κατά τον τελευταίο μήνα) επαναλαμβανόμενης (τουλάχιστον τρεις φορές) χρήσης κάνναβης στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα, εκτός από χαμηλά, δεν χαρακτηρίζονται από κάποια σημαντική μεταβολή μέσα στη διάρκεια της τελευταίας 25ετίας (Δ).

Πρώτη δοκιμή / έναρξη χρήσης κάνναβης σε ηλικία ≤13 ετών

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

10

Η δοκιμή ή η έναρξη της χρήσης ουσιών σε πολύ μικρή ηλικία έχει συνδεθεί στη σχετική βιβλιογραφία με την εξάρτηση από την ουσία, τη χρήση πολλαπλών ουσιών και την υιοθέτηση άλλων συμπεριφορών υψηλού κινδύνου αργότερα στη ζωή του ατόμου. Στην έρευνα του ΕΠΙΨΥ, οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν αν έχουν κάνει χρήση κάνναβης, κι αν *Ναι*, σε ποια ηλικία έκαναν για πρώτη φορά χρήση της ουσίας. Εδώ, παρουσιάζονται τα δεδομένα για την **πρώτη δοκιμή / έναρξη της χρήσης της ουσίας σε ηλικία ≤13 ετών**.

Το 2019

Μεταξύ των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή (8,2%), το **12,0%** (ή **ένας στους 8**, ή 1,2% στο σύνολο του δείγματος) δοκίμασαν για πρώτη φορά ή ξεκίνησαν τη χρήση της ουσίας σε ηλικία ≤13 ετών (Α).

Φύλο

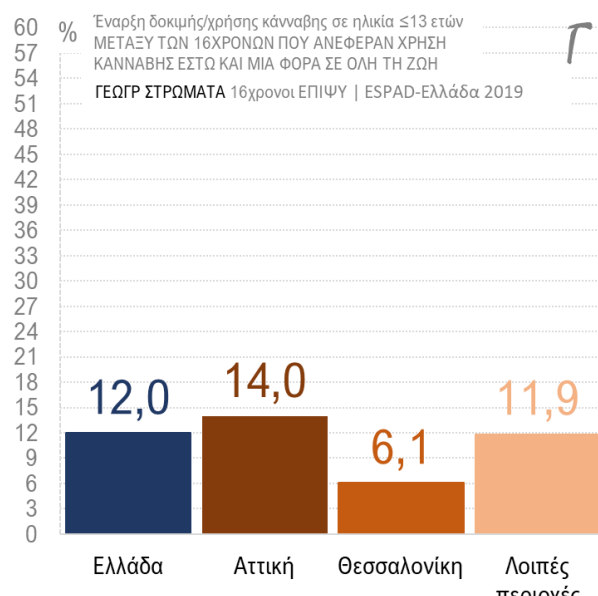
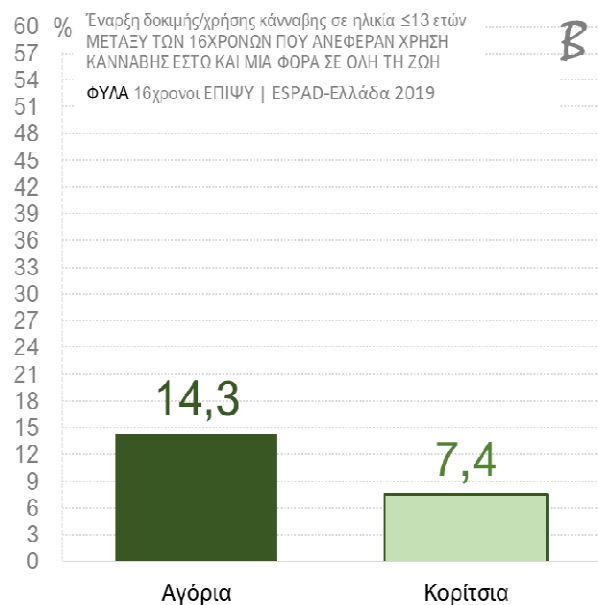
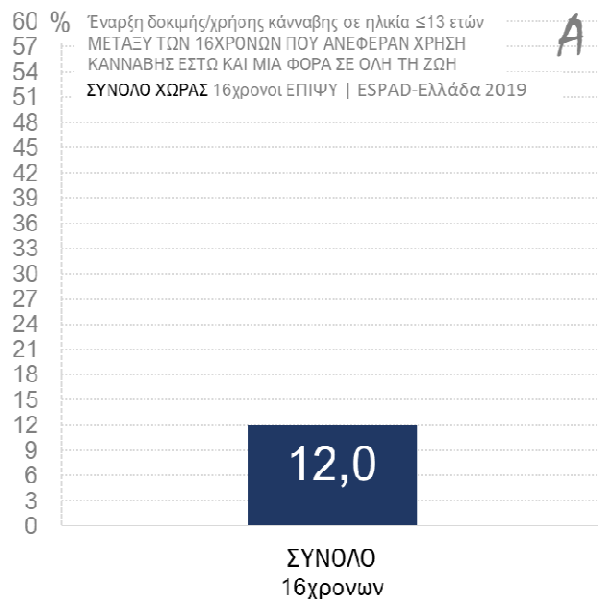
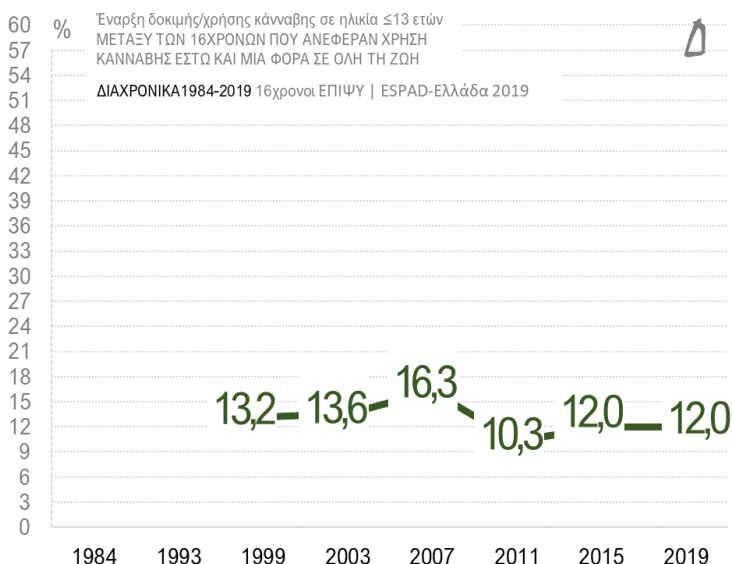
Πρώτη δοκιμή ή έναρξη της χρήσης κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία τείνουν να αναφέρουν περισσότερο τα αγόρια, από ό,τι τα κορίτσια (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Η πρώτη δοκιμή ή έναρξη της χρήσης κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία αναφέρεται σε παρόμοια επίπεδα στους Ν. Αττικής, Ν. Θεσσαλονίκης και το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Παρά τις ενδιάμεσες διακυμάνσεις μεταξύ του 2007 και του 2011 το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν πρώτη δοκιμή ή έναρξη της χρήσης κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία (≤13 ετών), παραμένει σταθερό την τελευταία 20ετία (Δ).

Χρήστες κάνναβης σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης (κλίμακα CAST)

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

11

Η έναρξη της χρήσης κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία και η συχνή της χρήση -μαζί και με άλλους ατομικούς, διαπροσωπικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες- αυξάνουν σημαντικά τον κίνδυνο της εξάρτησης και της εμφάνισης προβλημάτων που συνδέονται με τη χρήση της. Στην έρευνα του 2019, στους 16χρονους που ανέφεραν πρόσφατη χρήση κάνναβης, δόθηκε ειδική κλίμακα (CAST, Beck & Legleye 2003) σχετικά με συμπεριφορές και καταστάσεις οι οποίες -σε συνδυασμό- υποδεικνύουν την παρουσία ή την απουσία υψηλού κινδύνου για εξάρτηση από την ουσία. Εδώ παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας σχετικά με τους 16χρονους που, βάσει των απαντήσεών τους, βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης από την κάνναβη.

Το 2019

Μεταξύ των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν χρήση κάνναβης έστω και μία φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες (7,2%), το **38,5%** (ή **σχεδόν δύο στους 5**) ανήκουν -βάσει της κλίμακας ανίχνευσης CAST- σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης στην κάνναβη (Α).

Φύλο

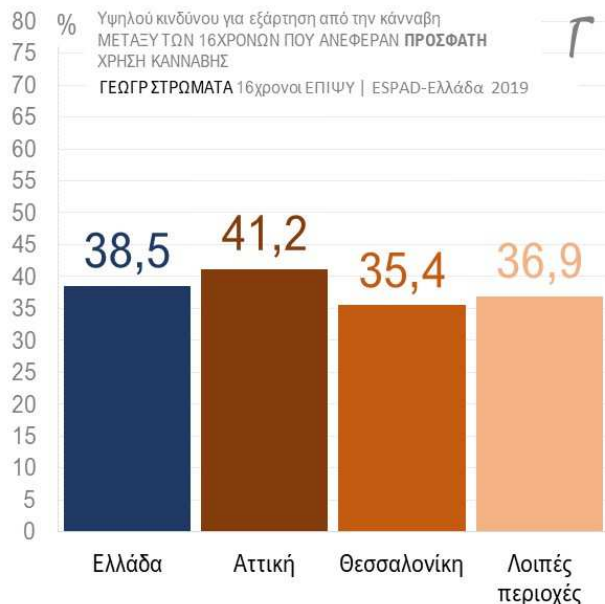
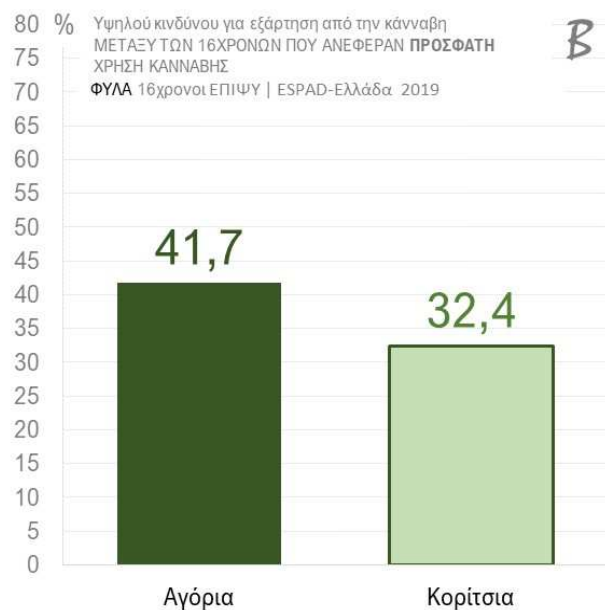
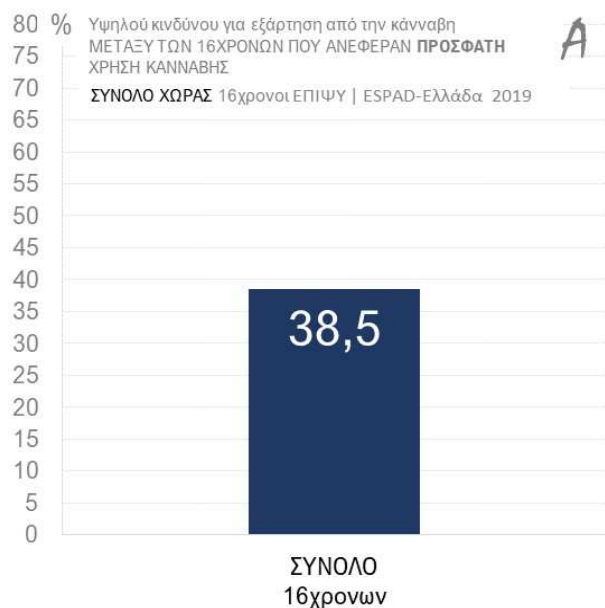
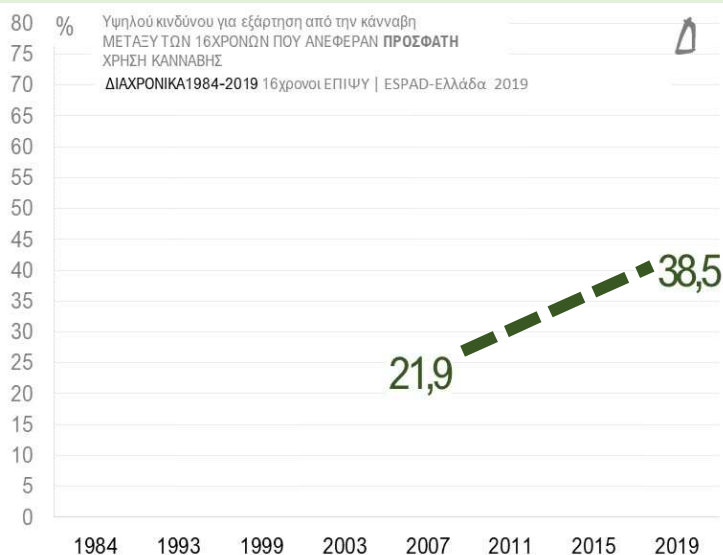
16χρονα αγόρια και κορίτσια που αναφέρουν πρόσφατη χρήση κάνναβης δεν διαφέρουν σημαντικά ως προς το ποσοστό υψηλού κινδύνου εξάρτησης από αυτήν (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Το ποσοστό των 16χρονων μαθητών που ανέφεραν πρόσφατη χρήση κάνναβης και βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης στην ουσία δεν διαφέρει σημαντικά μεταξύ Ν. Αττικής, Θεσσαλονίκης και του συνόλου των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Συγκριτικά με πριν από μία 12ετία (2007), οπότε και είχε χορηγηθεί ξανά η CAST σε μαθητές της ίδιας ηλικίας, το **ποσοστό των 16χρονων που είναι σε κίνδυνο εξάρτησης από την κάνναβη είναι το 2019 αυξημένο κατά 76% (Δ).**

Συνθετικά κανναβινοειδή ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

12

Τα συνθετικά κανναβινοειδή αποτελούν ουσίες που επιδρούν στους ίδιους υποδοχείς του εγκεφάλου που επιδρά και η THC, μια από τις κύριες δραστικές ενώσεις που περιέχει η φυτική κάνναβη—μιμούνται δηλαδή τη δράση της κάνναβης (EMCDDA 2019). Εντοπίζονται σε ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών προϊόντων τα οποία διατίθενται ως «νόμιμα» υποκατάστατα της κάνναβης. Πολλά από τα συνθετικά κανναβινοειδή είναι πολύ πιο τοξικά από τη φυσική κάνναβη. Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν αν έχουν κάνει χρήση συνθετικών κανναβινοειδών. Εδώ, παρουσιάζονται τα δεδομένα για τους 16χρονους που έχουν κάνει χρήση της ουσίας αυτής έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή.

Το 2019

Το **3,3%** των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα αναφέρουν χρήση συνθετικών κανναβινοειδών έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (Α).

Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι 16χρονοι που ανέφεραν τη χρήση τους έχουν επίσης κάνει χρήση και φυσικής κάνναβης—μόνον ένας στους 7 (0,5% του συνόλου του δείγματος) ανέφερε χρήση αποκλειστικά συνθετικής κάνναβης.

Συγκριτικά με το 2015, οπότε και είχε διερευνηθεί για πρώτη φορά η χρήση των προϊόντων αυτών, το ποσοστό των 16χρονων που το 2019 αναφέρουν χρήση συνθετικών κανναβινοειδών είναι οριακά αυξημένο—από 2,3 σε 3,3% (Δ).

Φύλο

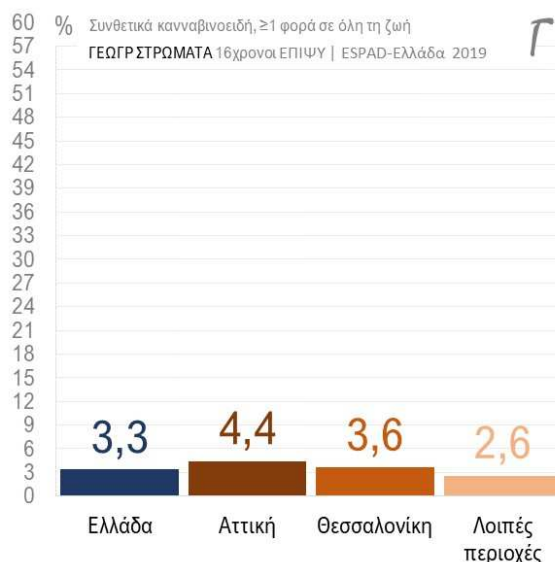
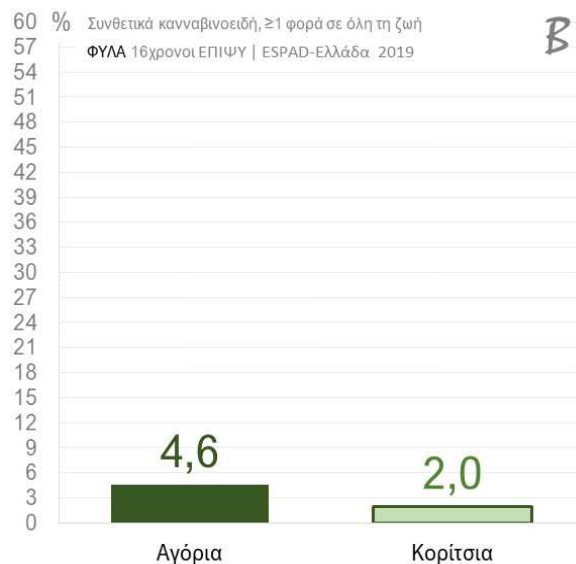
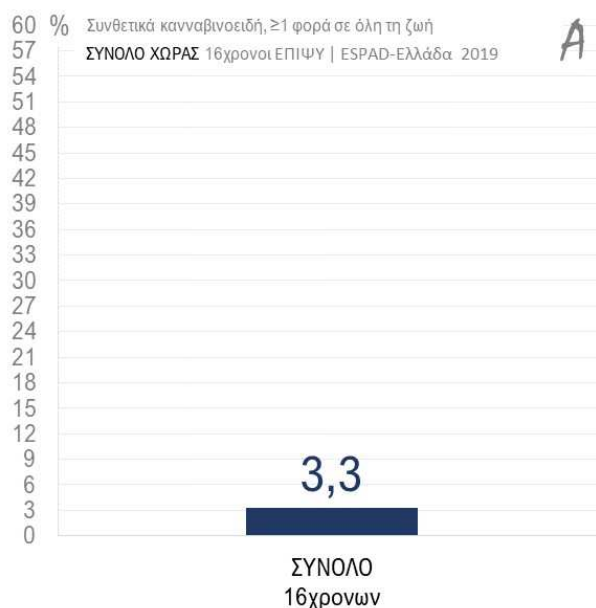
Χρήση συνθετικών κανναβινοειδών έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο (υπερδιπλάσιο) ποσοστό τα **αγόρια** (4,6%) από ό,τι τα κορίτσια (2,0%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Η χρήση συνθετικών κανναβινοειδών αναφέρεται σε οριακά υψηλότερα επίπεδα στο **Ν. Αττικής**, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (εκτός Ν. Θεσσαλονίκης) (Γ).

Χρήστες συνθετικών κανναβινοειδών σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης (κλίμακα CAST)

Μεταξύ των 16χρονων που αναφέρουν χρήση συνθετικών κανναβινοειδών (3,3%), σχεδόν οι μισοί (48,4%), ανήκουν - βάσει κλίμακας CAST- σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης από την κάνναβη (γενικά). Και αντίστροφα, μεταξύ των 16χρονων που έχουν κάνει πρόσφατα χρήση κάνναβης και ανήκουν -βάσει κλίμακας CAST- σε υψηλό κίνδυνο εξάρτησης από την ουσία αυτήν (2,8% του συνόλου του δείγματος), σχεδόν οι μισοί (44,6%) αναφέρουν και χρήση συνθετικών κανναβινοειδών (Δεν φαίνεται σε γράφημα).

«Ακίνδυνη» η δοκιμή κάνναβης στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

13

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν αν –και σε ποιο βαθμό– η δοκιμή, η περιστασιακή και η συστηματική χρήση κάνναβης ενέχει κινδύνους για τη ψυχοσωματική υγεία του ατόμου. Είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε *Ακίνδυνο*, *Ελαφρύς κίνδυνος*, *Μέτριος κίνδυνος*, *Μεγάλος κίνδυνος* ή *Δεν ξέρω*. Στην παρούσα ενότητα οι απαντήσεις *Ακίνδυνο* ή *Ελαφρύς κίνδυνος* παρουσιάζονται συμβατικά ως «ακίνδυνο», ξεχωριστά για τις τρεις παραπάνω συχνότητες χρήσης. Εδώ παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας για τους 16χρονους που **θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή της ουσίας**.

Το 2019

Ένας στους 2 (50,8%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα θεωρεί «ακίνδυνη» τη δοκιμή κάνναβης (Α).

Φύλο

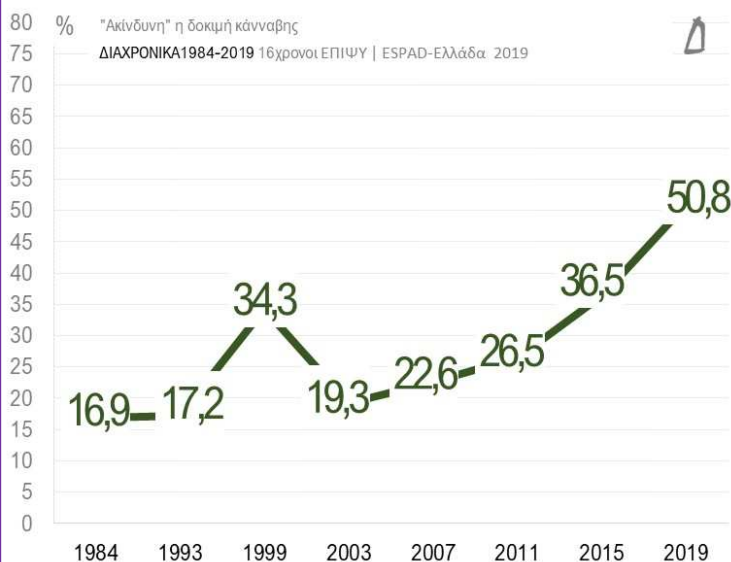
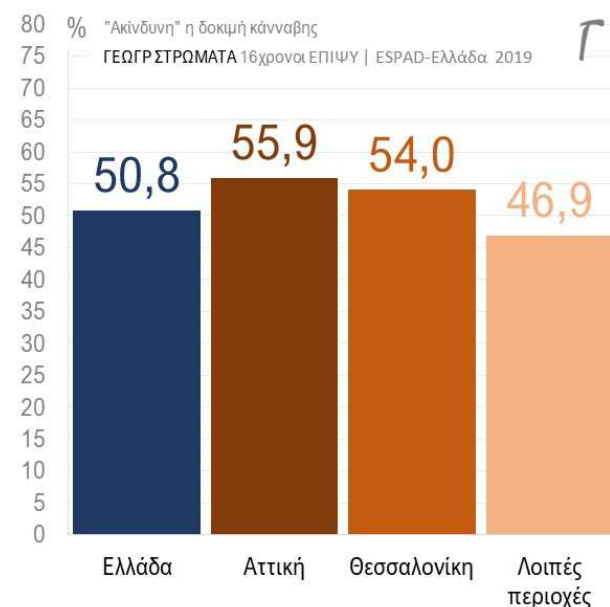
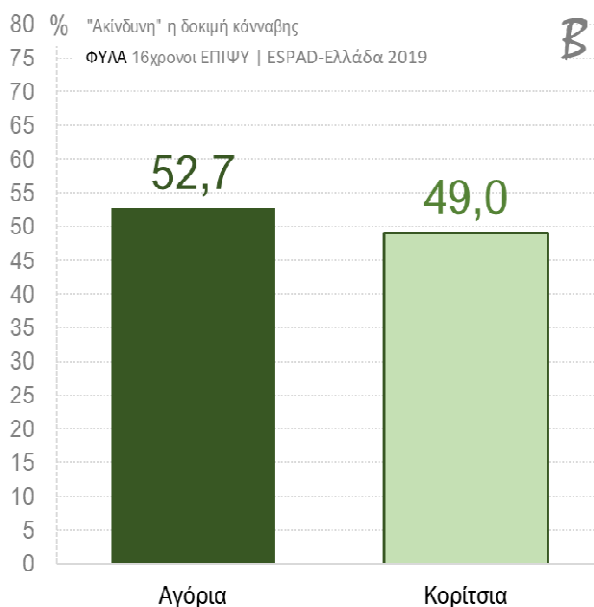
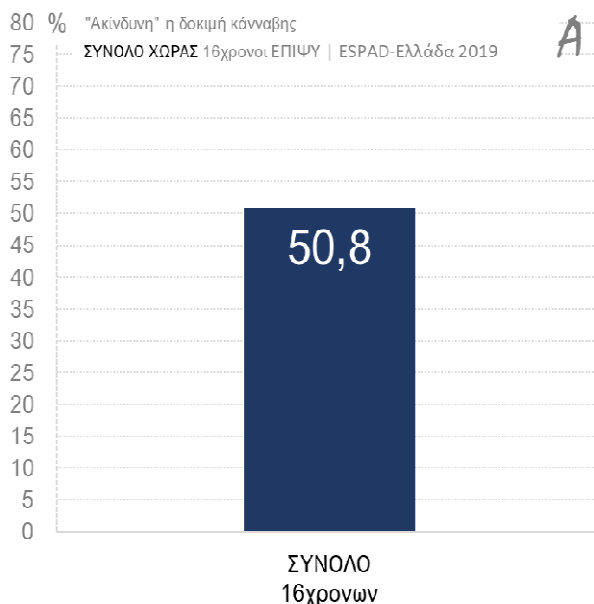
Τη δοκιμή κάνναβης τη θεωρούν «ακίνδυνη» σε οριακά υψηλότερο ποσοστό τα **αγόρια** (52,7%) συγκριτικά με τα κορίτσια (49,0%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Σε υψηλότερο ποσοστό θεωρούν τη δοκιμή κάνναβης «ακίνδυνη» οι 16χρονοι μαθητές στους **Ν. Αττικής** και **Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με τους ομοτίμους τους στο σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Με την πάροδο των ετών, αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα οι οποίοι θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή κάνναβης (Δ). Ενδεικτικά, σχεδόν διπλάσιο ποσοστό θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή το 2019, συγκριτικά με πριν από μία δετία (2011) (Δ).

«Ακίνδυνη» η περιστασιακή χρήση κάνναβης στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

14

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν αν -και σε ποιο βαθμό- η δοκιμή, η περιστασιακή και η συστηματική χρήση κάνναβης ενέχει κινδύνους για τη ψυχοσωματική υγεία του ατόμου. Είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε *Ακίνδυνο*, *Ελαφρύς κίνδυνος*, *Μέτριος κίνδυνος*, *Μεγάλος κίνδυνος* ή *Δεν ξέρω*. Για τους σκοπούς της παρουσίασης οι απαντήσεις *Ακίνδυνο* ή *Ελαφρύς κίνδυνος* παρουσιάζονται συμβατικά ως «ακίνδυνο», ξεχωριστά για τις τρεις παραπάνω συχνότητες χρήσης. Εδώ παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας για τους 16χρονους που **θεωρούν «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση κάνναβης**.

Το 2019

Ένας στους 3 (33,0%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα θεωρεί «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση κάνναβης (Α).

Φύλο

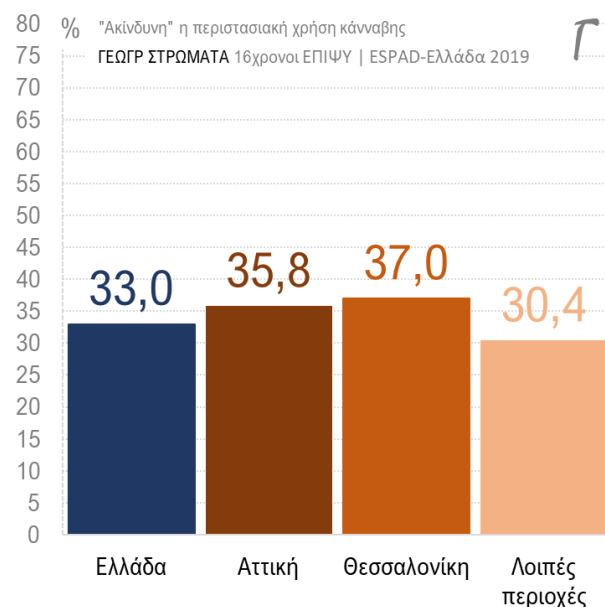
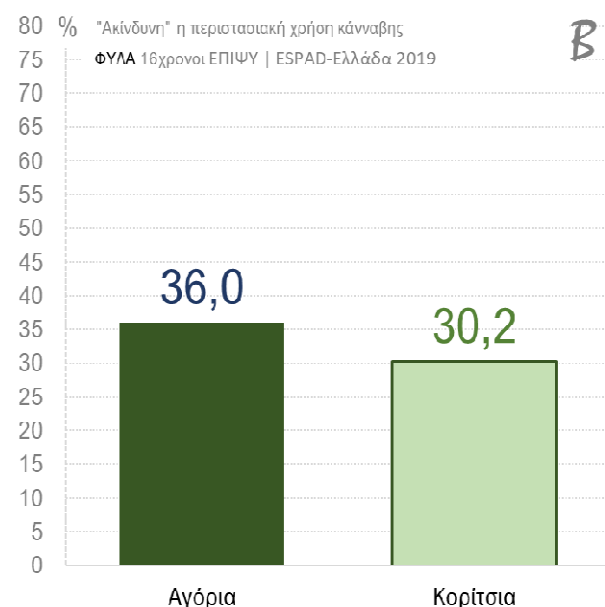
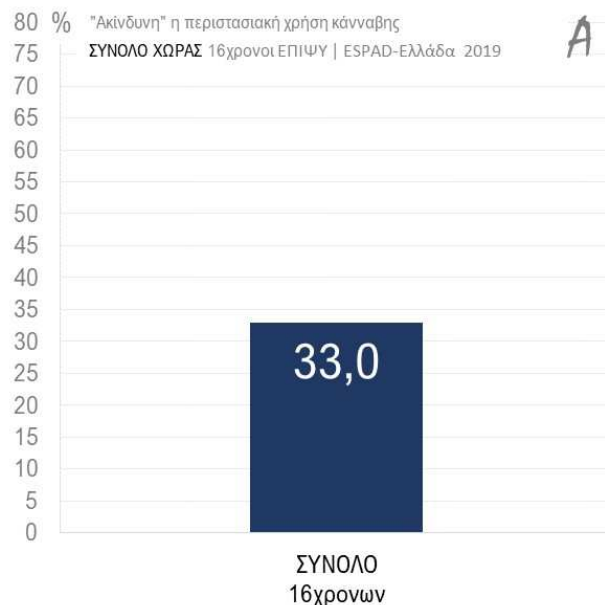
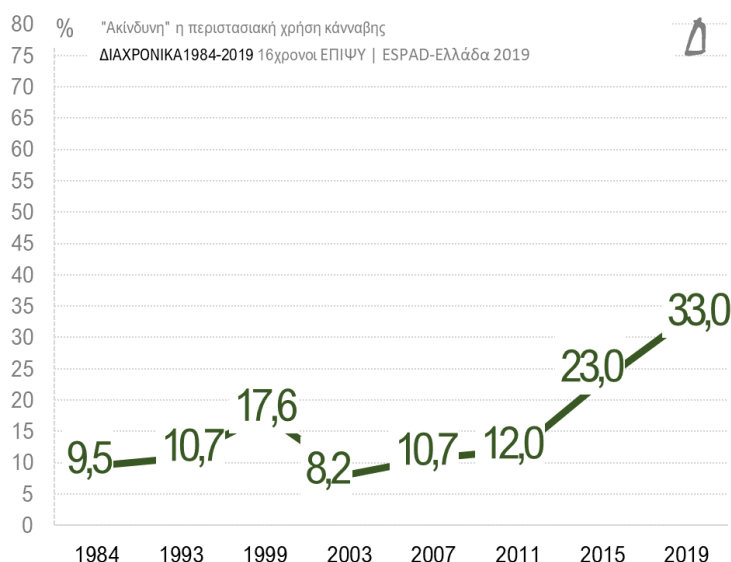
Την περιστασιακή χρήση κάνναβης τη θεωρούν «ακίνδυνη» σε υψηλότερο ποσοστό τα **αγόρια** (36,0%) συγκριτικά με τα κορίτσια (30,2%) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Σε οριακά υψηλότερο ποσοστό θεωρούν «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση κάνναβης οι 16χρονοι μαθητές στους **Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης**, συγκριτικά με τους ομοτίμους τους στο σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Με την πάροδο των ετών, αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα οι οποίοι θεωρούν «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση κάνναβης (Δ). Ενδεικτικά, σχεδόν τριπλάσιο ποσοστό θεωρούν «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση το 2019 συγκριτικά με πριν από μία δετία (2011) (Δ).

«Ακίνδυνη» η συστηματική χρήση κάνναβης στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

15

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν αν -και σε ποιο βαθμό- η δοκιμή, η περιστασιακή και η συστηματική χρήση κάνναβης ενέχει κινδύνους για τη ψυχοσωματική υγεία του ατόμου. Μπορούσαν να επιλέξουν *Ακίνδυνο*, *Ελαφρύς κίνδυνος*, *Μέτριος κίνδυνος*, *Μεγάλος κίνδυνος* ή *Δεν ξέρω*. Για τους σκοπούς της παρουσίασης οι απαντήσεις *Ακίνδυνο* ή *Ελαφρύς κίνδυνος* παρουσιάζονται συμβατικά ως «ακίνδυνο», ξεχωριστά για τις τρεις παραπάνω συχνότητες χρήσης της ουσίας. Εδώ παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας για τους 16χρονους που **θεωρούν «ακίνδυνη» τη συστηματική χρήση κάνναβης**.

Το 2019

Ένας στους 9 (11,4%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα θεωρεί «ακίνδυνη» τη συστηματική χρήση κάνναβης (Α).

Φύλο

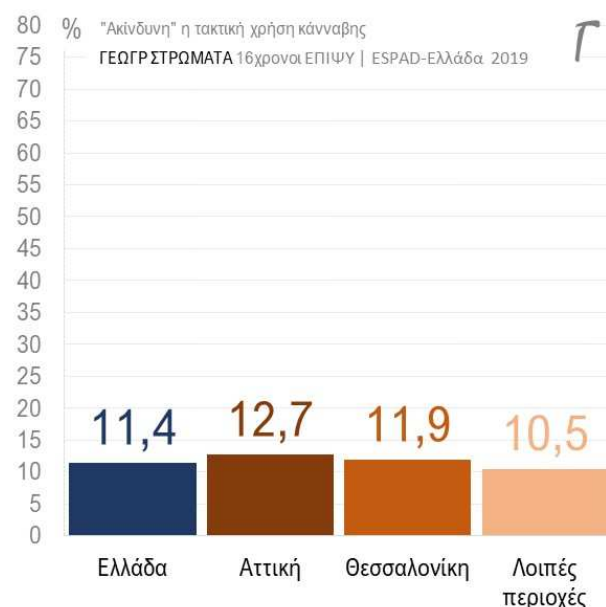
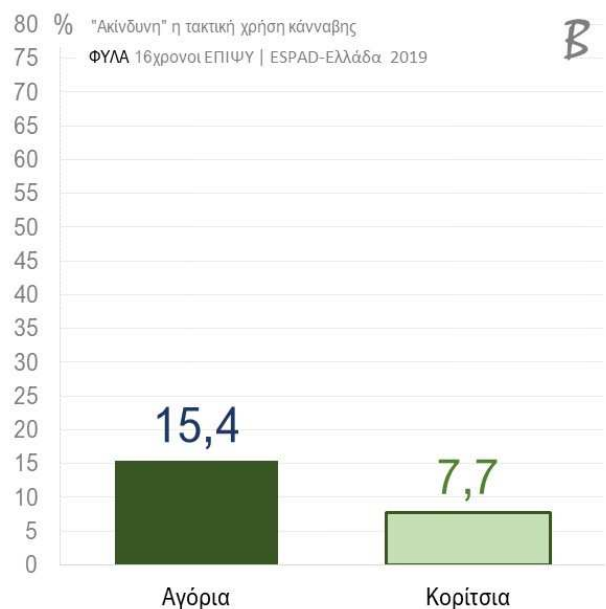
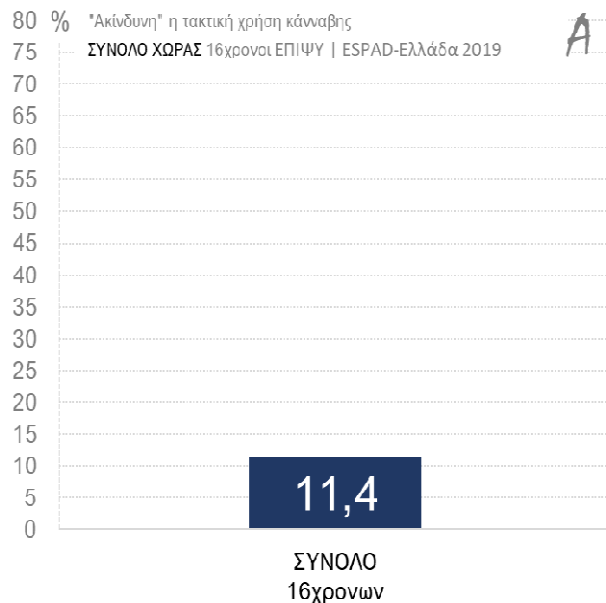
Τη συστηματική χρήση κάνναβης θεωρούν «ακίνδυνη» σε σημαντικά υψηλότερο (διπλάσιο) ποσοστό τα **αγόρια** (15,4%) συγκριτικά με τα κορίτσια (7,4%, $p < .001$) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Σε παρόμοιο ποσοστό θεωρούν τη συστηματική χρήση κάνναβης «ακίνδυνη» οι 16χρονοι μαθητές στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης και το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Με την πάροδο των ετών, αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα οι οποίοι θεωρούν «ακίνδυνη» τη συστηματική χρήση της κάνναβης (Δ). Ενδεικτικά, υπερδιπλάσιο ποσοστό θεωρούν «ακίνδυνη» τη συστηματική της χρήση το 2019, συγκριτικά με πριν από μία δετία (2011) (Δ).

«Εύκολη» η πρόσβαση στην κάνναβη στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

16

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο εύκολο ή δύσκολο θεωρούν ότι θα ήταν να βρουν κάνναβη σε περίπτωση που το ήθελαν. Μπορούσαν να επιλέξουν μεταξύ 6 απαντήσεων από Πολύ εύκολο έως Αδύνατο, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής Δεν ξέρω. Στην παρούσα ενότητα οι απαντήσεις Αρκετά και Πολύ εύκολο ενοποιήθηκαν συμβατικά σε μία κατηγορία «Εύκολο», ως έμμεσος δείκτης της απρόσκοπτης πρόσβασης των εφήβων στην κάνναβη στη χώρα μας.

Το 2019

Περισσότεροι του ενός στους 4 (27,6%) 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στην ουσία κάνναβη (Α).

Φύλο

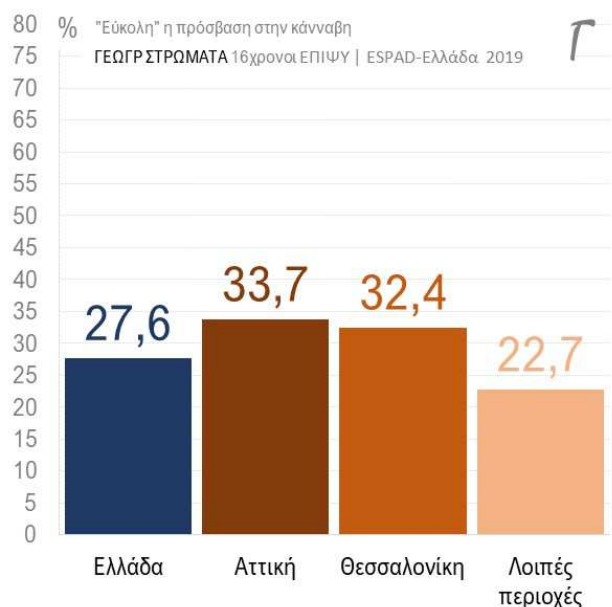
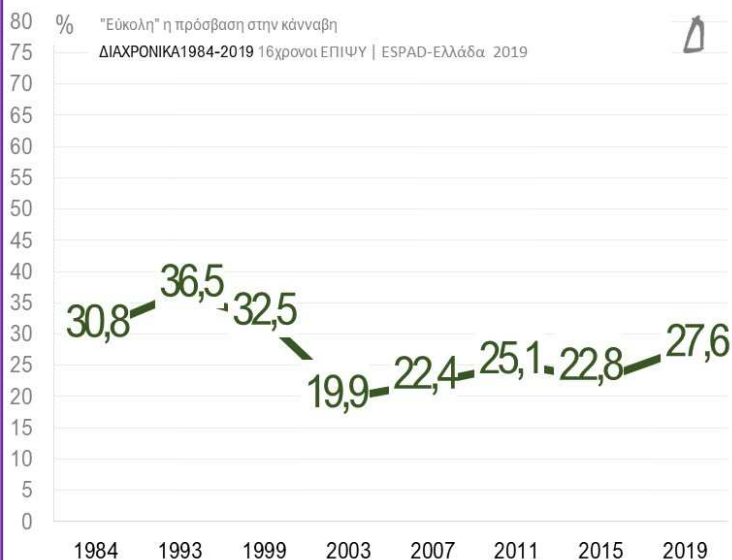
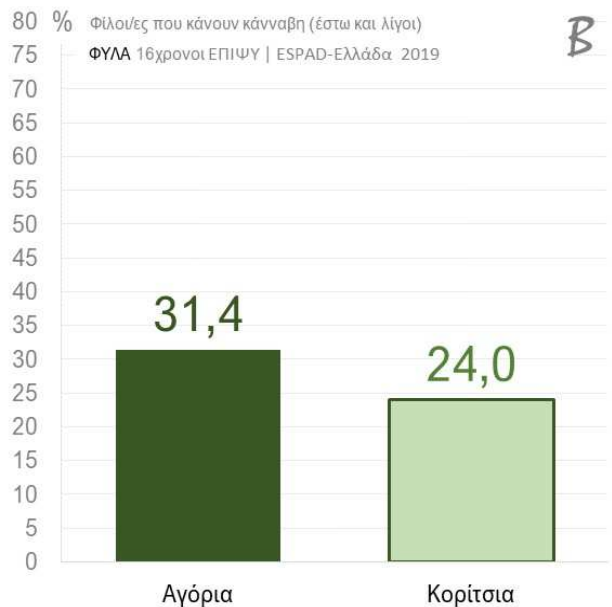
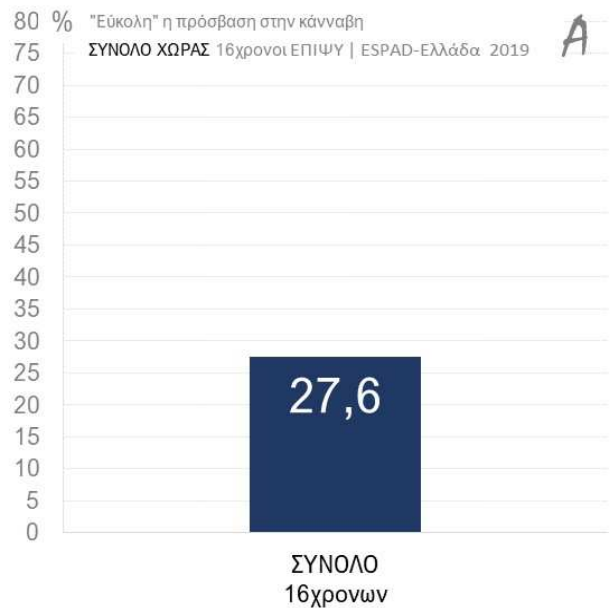
«Εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη τη θεωρούν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό τα αγόρια (31,4%), συγκριτικά με τα κορίτσια (24,0%, $p < .001$) (Β).

Γεωγραφικά στρώματα

Σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη οι 16χρονοι μαθητές στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Μετά το 2003, αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα οι οποίοι θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη (Δ). Ενδεικτικά, από το 2003 στο 2019 το ποσοστό των 16χρονων που υιοθετούν την παραπάνω αντίληψη αυξήθηκε κατά 39%.

Φίλοι/ες που χρησιμοποιούν κάνναβη (έστω κι ένας/μία) στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα

17

Οι 16χρονοι ρωτήθηκαν για το πόσοι από τους/τις φίλους/ες τους -πιστεύουν- ότι χρησιμοποιούν κάνναβη. Είχαν να επιλέξουν μεταξύ 5 απαντήσεων από *Κανένας* έως *Όλοι*. Εδώ παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας για τους 16χρονους που πιστεύουν ότι έστω και ένας/μία στον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη, ως έμμεσος δείκτης έκθεσης στη χρήση αλλά και επικράτησης κανονιστικών προτύπων περί της έκτασης της συμπεριφοράς αυτής στον πληθυσμό των εφήβων.

Το 2019

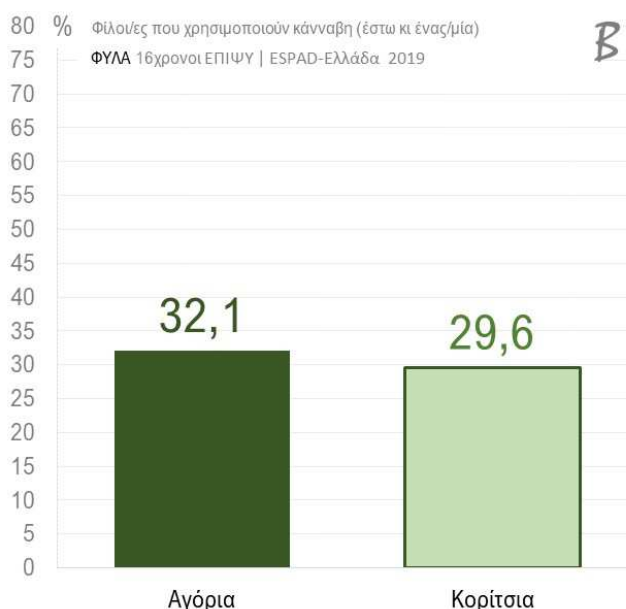
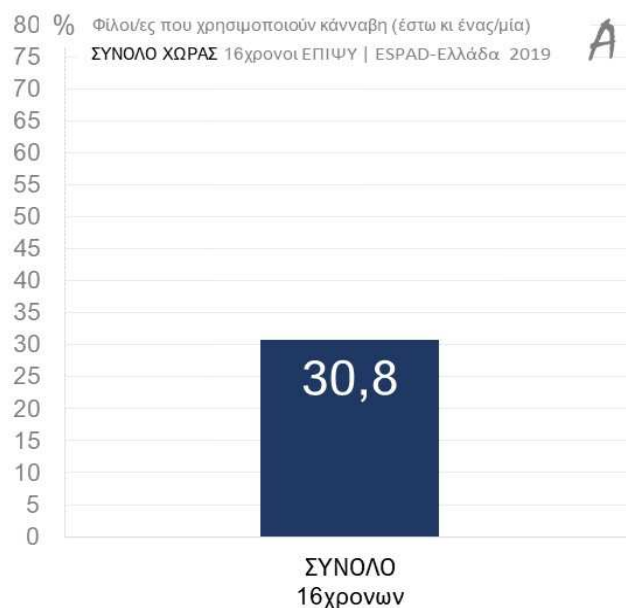
Σχεδόν **ένας στους 3 (30,8%)** 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα θεωρεί ότι έστω και ένας/μία από τον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη (Α).

Φύλο

16χρονα αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν ως προς το ποσοστό στο οποίο πιστεύουν ότι έστω και ένας/μία από τον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη (Β).

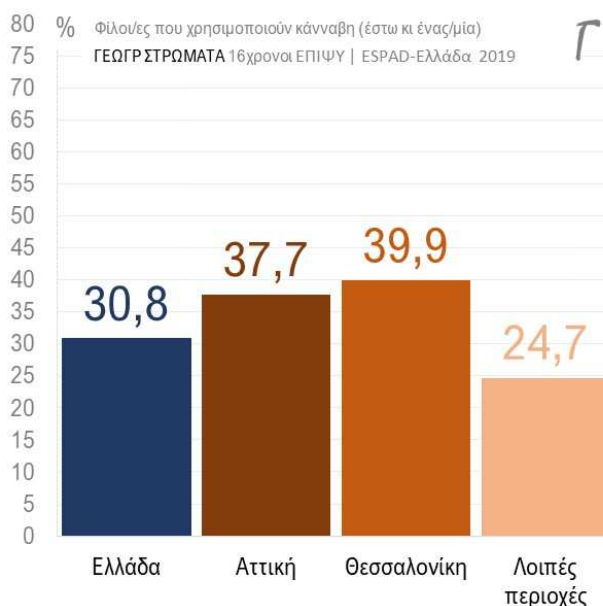
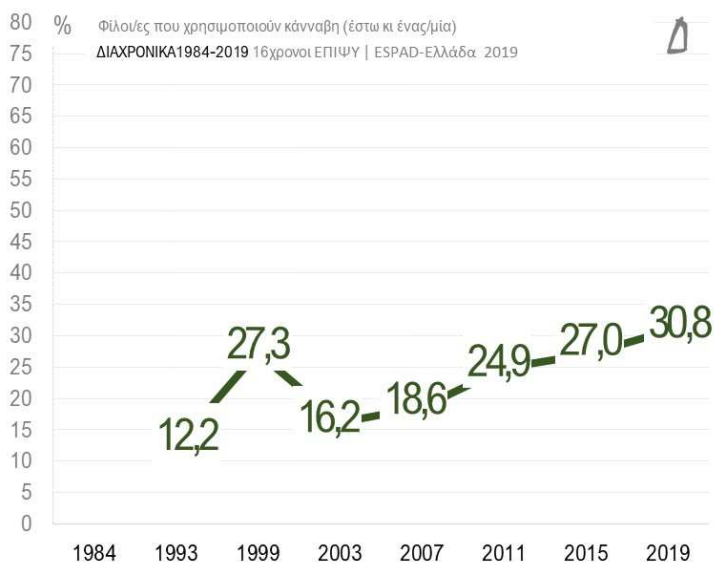
Γεωγραφικά στρώματα

Σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό οι 16χρονοι μαθητές στους **Ν. Αττικής** και **Θεσσαλονίκης** πιστεύουν ότι έστω κι ένας/μία από τον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη, συγκριτικά με το σύνολο των λοιπών περιοχών της χώρας (Γ).

Διαχρονικά, 1984-2019

Μετά το 1999, αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα οι οποίοι θεωρούν ότι έστω κι ένας/μία από τον κύκλο τους χρησιμοποιεί κάνναβη (Δ). Ενδεικτικά, από το 2003 στο 2019 το ποσοστό των 16χρονων που πιστεύουν το παραπάνω αυξήθηκε κατά 90% (σχεδόν διπλασιάστηκε).

Χρήση διαφόρων νόμιμων ουσιών ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή

στους 16χρονους μαθητες στην Ελλάδα

18

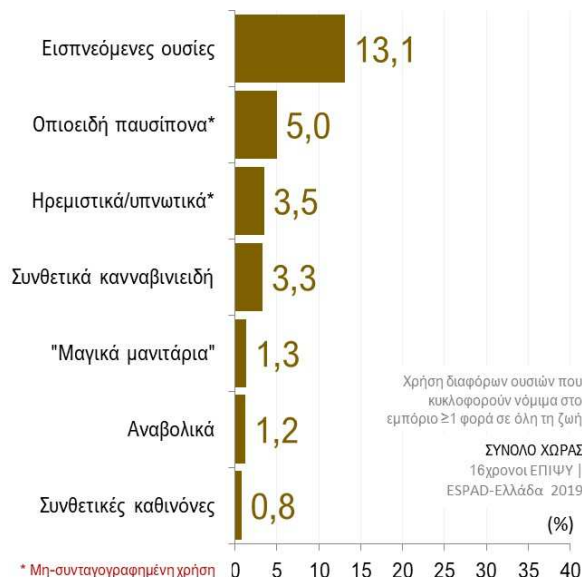
Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν εάν έχουν χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά ουσίες οι οποίες είναι ψυχοτρόπες και είτε βρίσκονται νόμιμα στο εμπόριο είτε η χρήση τους δεν ελέγχεται από το νόμο. Στις ουσίες αυτές περιλαμβάνονται οι λεγόμενες «εισπνεόμενες» ουσίες (κόλλα, βενζίνη), τα ηρεμιστικά / υπνωτικά, τα οπιοειδή παυσίπονα και τα αναβολικά στεροειδή φάρμακα (συνταγογραφούμενα), τα συνθετικά κανναβινοειδή (Βλ. σελ. 12), οι συνθετικές καθιόνες και τα παραισθησιογόνα «μαγικά μανιτάρια». Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα δεδομένα για τη **χρήση ≥ 1 φορά σε όλη τη ζωή για κάθε μία από τις παραπάνω ουσίες ξεχωριστά.**

Το 2019

Οι «εισπνεόμενες» ουσίες αποτελούν τη δημοφιλέστερη ομάδα «νόμιμων» ψυχοτρόπων ουσιών στους έφηβους μαθητές στην Ελλάδα—σχεδόν ένας στους 8 (**13,1%**) 16χρονους αναφέρει χρήση τους έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (Α). Σε ποσοστό 8,2% αναφέρθηκε πρόσφατη και σε ποσοστό 5,2% πολύ πρόσφατη χρήση εισπνεόμενων ουσιών. Ακολουθεί η μη-συνταγογραφημένη χρήση ισχυρών παυσίπονων (5,0%) και ηρεμιστικών/υπνωτικών (3,5%) φαρμάκων. Τα συνθετικά κανναβινοειδή αναφέρθηκαν από το 3,3% των 16χρονων (Βλ. Σελ. 12) (Α).

Φύλο

Παντού -εκτός από τις εισπνεόμενες ουσίες τα ηρεμιστικά / υπνωτικά και τα οπιοειδή παυσίπονα-, η χρήση των «νόμιμων» ουσιών αναφέρεται συχνότερα από τα αγόρια παρά τα κορίτσια (δεν φαίνεται σε γράφημα).

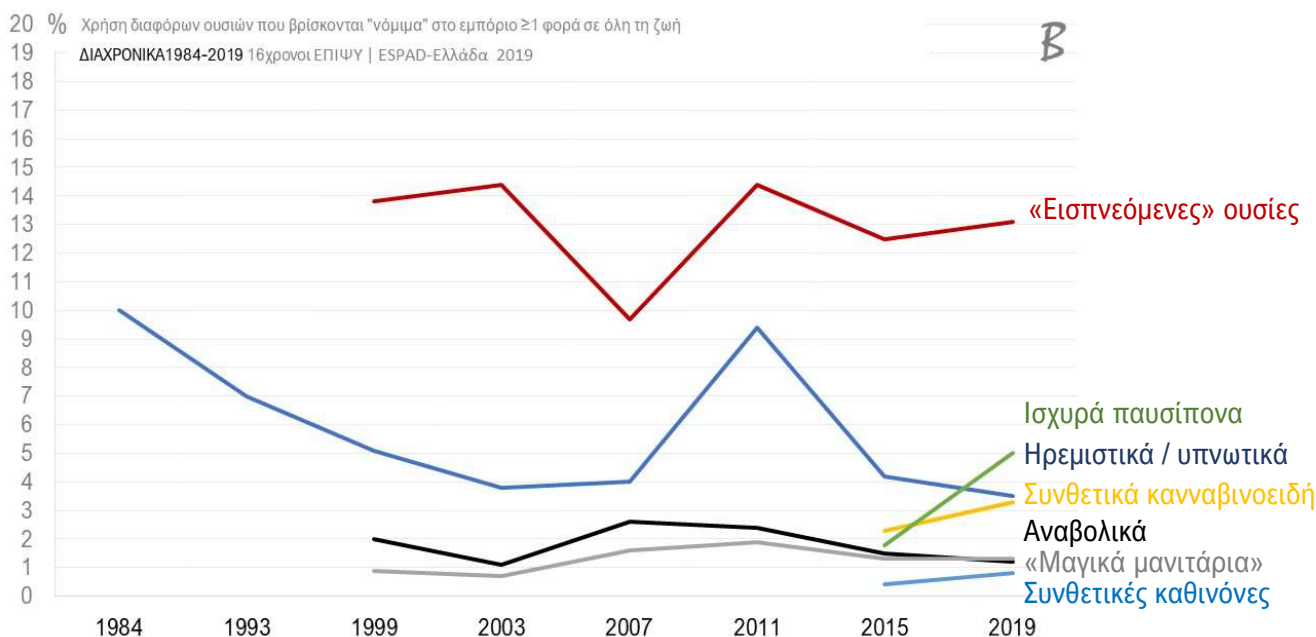

Γεωγραφικά στρώματα

Αττική, Θεσσαλονίκη και Λοιπές περιοχές δεν διαφέρουν στα επίπεδα χρήσης «νόμιμων» ουσιών. Εξαίρεση αποτελούν τα συνθετικά κανναβινοειδή, τα οποία αναφέρονται σε σχετικά υψηλότερο ποσοστό στον Ν. Αττικής συγκριτικά με τις Λοιπές περιοχές (εκτός Ν. Θεσσαλονίκης) (δεν φαίνεται σε γράφημα). (Βλ. σελ. 12).

Διαχρονικά, 1984-2019

Την τελευταία 4ετία, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε μόνο στα συνθετικά κανναβινοειδή (από 2,3% σε 3,3%) και στη μη-συνταγογραφημένη χρήση ισχυρών παυσίπονων (από 1,8% σε 5,0%, Β), ωστόσο τα στοιχεία των επερχόμενων ερευνών είναι εκείνα τα οποία θα επιβεβαιώσουν αν οι τάσεις αυτές είναι συγκυριακές ή μη.

Η έρευνα ESPAD-Ελλάδα του 2019 με μια ματιά:

Πλήρης τίτλος: Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές ESPAD-Ελλάδα

Υλοποίηση: ΕΠΙΨΥ, με τη συνδρομή στη συλλογή των στοιχείων των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας.

Επιστημονική Υπεύθυνη: Άννα Κοκκέβη, Ομότιμη Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Συλλογή δεδομένων: Μάρτιος-Μάιος 2019

Δείγμα: 5.988 16χρονοι, 2.925 αγόρια, 3.063 κορίτσια

Σχολεία: 350 πανελλαδικά, 285 Ενιαία Λύκεια και 65 ΕΠΑΛ

Συνεργάτες: 242 (τουλάχιστον) επαγγελματίες/εθελοντές-συνεργάτες και 63 Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας

Χρηματοδότηση (μερική): European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Υπουργείο Υγείας

Ευχαριστίες: τους/τις επιστημονικά υπευθύνους και τα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας • εθελοντές και συνεργάτες του ΕΠΙΨΥ και των Κέντρων Πρόληψης που χορήγησαν τα ερωτηματολόγια στα σχολεία • το Υπουργείο Παιδείας και το σύνολο των Διευθύνσεων Δ/θμιας Εκπ/σης της χώρας • τους/τις Διευθυντές/ριες και τους εκπαιδευτικούς των σχολείων που συμμετείχαν στην έρευνα • τους μαθητές και τους γονείς τους • το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά

Αναφορές

Beck F, & Legleye S. (2003). Drogues et adolescents. Usages de drogues et contextes d'usage entre 17 et 19 ans, évolutions récentes, ESCAPAD (2002) [Drugs and adolescents: drug use and contexts of use between the ages of 17 and 19, recent developments, ESCAPAD (2002)]. Paris: OFDT.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA (2019) [Synthetic cannabinoids in Europe](#) (Series: Perspectives on Drugs). Lisbon: EMCDDA

Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας

τα οποία συνέδραμαν στη συλλογή των δεδομένων τοπικά:

Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης ΕΚΦΡΑΣΗ
Περιφερειακής Ενότητας Έβρου ΕΛΠΙΔΑ
Νομού Καβάλας
Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης ΟΡΦΕΑΣ
Περιφερειακής Ενότητας Δράμας ΔΡΑΣΗ
Νομού Πιερίας ΑΤΡΑΚΤΟΣ
Βορειοδυτικού Τομέα Νομού Θεσσαλονίκης ΠΥΞΙΔΑ
Ανατολικού Τομέα Θεσσαλονίκης ΕΛΠΙΔΑ
Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής ΠΝΟΗ
Δήμου Θεσσαλονίκης ΣΕΙΡΙΟΣ
Δυτικής Θεσσαλονίκης ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ
Περιφερειακής Ενότητας Σερρών ΟΑΣΙΣ
Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς ΝΗΡΕΑΣ
Νομού Πέλλας ΟΡΑΜΑ
Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας ΠΡΟΣΒΑΣΗ
Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας
Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ
Νομού Καστοριάς ΔΙΕΞΟΔΟΣ
Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ
Νομού Ιωαννίνων ΣΧΕΔΙΑ
Νομού Άρτας ΚΠΙΝ ΑΡΤΑΣ
Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας ΑΡΙΑΔΗΝΗ
Νομού Πρέβεζας ΚΕΠΡΟΝΑΠ
Νομού Τρικάλων ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
Νομού Καρδίτσας ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
Νομού Μαγνησίας ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ
Νομού Λάρισας ΟΡΦΕΑΣ
Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας ΔΗΜΟΠ ΝΙΚΟΣ ΜΩΡΟΣ
Νομού Ζακύνθου Η ΣΤΟΡΓΗ
Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας ΔΙΑΥΛΟΣ
Νομού Κεφαλληνίας και Ιθάκης ΑΠΟΠΛΟΥΣ

Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ
Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ
Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Νομού Εύβοιας
Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ
Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας ΚΕΠΕΠΨΥ
Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας ΑΛΚΥΟΝΗ
Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας ΔΙΑΔΡΟΜΗ
Δήμου Ζωγράφου
Δήμου Περιστερίου ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ
Δήμων Καλλιθέας, Ταύρου και Μοσχάτου ΣΤΑΘΜΟΣ
Δήμων Αγίας Βαρβάρας, Αιγάλεω, Χαϊδαρίου ΑΡΗΣΙΣ
Δήμων Ιλίου, Πετρούπολης, Αγίων Αναργύρων Καματερού ΦΑΕΘΟΝ
Δήμου Νέας Ιωνίας ΙΡΙΔΑ
Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας ΚΕΠΕΠΨΥ
Νομού Κορινθίας ΔΙΟΛΚΟΣ
Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας ΚΠΙΝΝΑ
Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας ΕΛΠΙΔΑ ΖΩΗΣ
Νομού Λακωνίας ΔΙΑΥΛΟΣ
Περιφερειακής Ενότητας Χίου ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΧΙΟΥ
Περιφερειακής Ενότητας Λέσβου ΠΝΟΗ
Περιφερειακής Ενότητας Σάμου ΦΑΡΟΣ
Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου ΠΟΛΙΟΧΝΗ
Νομού Κυκλάδων ΘΗΣΕΑΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
Περιφερειακής Ενότητας Κω ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ
Περιφερειακής Ενότητας Ρόδου ΔΙΟΔΟΣ
Περιφερειακής Ενότητας Ρέθυμνου
Περιφερειακής Ενότητας Χανίων
Ηρακλείου Κρήτης ΚΕΣΑΝ

Προτεινόμενη αναφορά

Φωτίου, Α., Καναβού, Ε., Σταύρου, Μ., & Κοκκέβη, Α. (2020). *Παράνομες ουσίες στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα. Δεδομένα από την Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές ESPAD-Ελλάδα 2019*. Αθήνα: Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών & Ιατρικής Ακριβείας. | Fotiou, A., Kanavou, E., Stavrou, M., & Kokkevi, A. (2020). *Illicit drug use among 16-year old students in Greece. Findings from the Greek-arm of the European School survey Project on Alcohol and other Drugs. ESPAD-GR 2019*. Athens: University Mental Health, Neurosciences & Precision Medicine Research Institute.